

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

28 april 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de onderwijsinspectie, de wervingsstop in de Vlaamse administratie en de repercussies hiervan op de onderwijsinspectie en -verificatie van de Vlaamse Gemeenschap

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe mogelijkheden die scholen krijgen op het vlak van vreemdetalenonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over bi-diplomering in de economieopleidingen van KU Brussel en EHSAL

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rol van de coördinerend directeur bij de scholengemeenschappen in het secundair onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente selectieprocedure voor inspecteurs in verband met islamonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de gevolgen van de Nederlandse wetgevingsnotitie 'Naar een nieuwe wet op het hoger onderwijs en onderzoek' voor sommige aspecten van het Vlaamse hoger onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het bepalen van het vast en variabel gedeelte van het studiegeld in het hoger onderwijs zoals voorzien in het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs en houdende dringende onderwijsmaatregelen

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werking van de associaties in het hoger onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van de schoolraden zoals voorzien in het decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een ordentelijke start van het schooljaar 2005-2006

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 28 april 2005

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.21 uur.*

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de onderwijsinspectie, de wervingsstop in de Vlaamse administratie en de repercussies hiervan op de onderwijsinspectie en -verificatie van de Vlaamse Gemeenschap

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Vanderpoorten tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toekomst van de onderwijsinspectie, de wervingsstop in de Vlaamse administratie en de repercussies hiervan op de onderwijsinspectie en -verificatie van de Vlaamse Gemeenschap.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik heb een interpellatie ingediend over de inspectie en de pedagogische begeleiding naar aanleiding van de mogelijke ontwikkelingen op korte of op lange termijn.

Velen hebben het over de goede kwaliteit van ons onderwijs. Uiteraard is die kwaliteit in de eerste plaats te danken aan de kwaliteit van de leerkrachten, verder aan de directies, enzovoort. Natuurlijk heeft dat dan weer te maken met de lerarenopleiding, met de kwaliteitscontrole en -bewaking en met de begeleiding en ondersteuning die de leerkrachten genieten tijdens hun carrière. Vooral bij

vernieuwingen en knelpunten in scholen is het toch wel van belang dat ze kunnen terugvallen op bijvoorbeeld een begeleider, een steunpunt, of wat dan ook. In de nabije toekomst zal de nood aan ondersteuning en begeleiding zeker niet afnemen omdat er nogal wat vernieuwingen geweest zijn en nog nodig zijn om ons onderwijs performant te houden.

Bij de bespreking van uw beleidsnota bleek dat iedereen zich realiseert dat een complete rust in de onderwijswereld – zonder vernieuwingen – ook niet de optie kan of mag zijn. Vernieuwing is nodig. Daarom zal de leerkracht zich in de loop van zijn carrière voortdurend bijscholen en richten op die innovaties. De actoren die daarin een belangrijke rol spelen zijn de lerarenopleiders, de inspectie die kwaliteitscontrole doet, de pedagogische begeleiding en de steunpunten die in het voorbije decennium totstandkwamen. Het nadeel van al deze verschillende actoren is dat het voor de leerkrachten zelf niet altijd duidelijk is wie wat doet. Er zijn nog altijd leerkrachten die de rol van een pedagogische begeleider moeilijk kunnen onderscheiden van de rol van de inspectie. Dat heb ik als leerkracht ondervonden en dat heb ik de afgelopen jaren ondervonden. Ik hoor dat nu nog steeds. Het is niet voor iedereen duidelijk wie welke rol speelt, wie wat kan opleggen of voorstellen aan een school en hoe dat interfereert met het autonome beleid van een school.

In uw beleidsnota wordt in de paragraaf over kwaliteitszorg expliciet de vraag gesteld of sturing van scholen niet meer via outputindicatoren moet gebeuren en worden een aantal wijzigingen in de werking van de inspectie in het vooruitzicht gesteld. Tevens is er in de beleidsnota sprake van een nieuwe en overkoepelende ondersteuningsstructuur. Dat is niet eenvoudig, want daarmee

Vanderpoorten

verzeilen we snel op het terrein van de pedagogische vrijheid waar de koepels een rol spelen.

In de vorige legislatuur zijn er heel wat voorbereidingen getroffen om te komen tot een transparanter systeem van kwaliteitsbewaking en -ondersteuning. Door de complexiteit van de materie is dat nooit afgerond. Het decreet zelf dateert intussen al van 1991. Er was het rapport-Andersen. Dat was een audit van de inspectie en de pedagogische begeleiding, geconcentreerd op de inspectie. Vorig jaar vond het maatschappelijke debat plaats dat tot een rapport heeft geleid. Tegelijk werd een nieuw ontwerp van decreet over de lerarenopleiding voorbereid. De opleiding speelt een rol in het begin van de loopbaan, maar zou dat moeten blijven doen tijdens de verdere carrière en zou een rol kunnen spelen in de ondersteuning bij innovaties.

Daarnaast is er blijkbaar ook sprake van een gewijzigde controle op het GOK-decreet. Het was de bedoeling de scholen om de 3 jaar door te lichten op GOK, naast de gewone doorlichting. Misschien is een wijziging zinvol. Dat is een bijkomend element.

In de afgelopen maanden zijn er een aantal bedenkingen geuit, onder meer door de inspectie, over de wervingsstop bij de Vlaamse administratie. In antwoord op de actuele vragen vernamen we gisteren dat daarover een nota is goedgekeurd. Dat werpt misschien een ander licht op mijn vragen, maar dan is het goed dat nu te vernemen. Ik heb daar een tijdje geleden al een vraag over gesteld aan minister Bourgeois. Hij antwoordde dat de verschillende departementen verantwoordelijk werden gesteld om met een eigen personeelsbudget een personeelsbeleid uit te werken. Hij benadrukte dat er een uitzondering werd gemaakt voor continuïteitsdiensten en functies met rechtstreekse dienstverlening, om de continue werking en de kwaliteit van dienstverlening niet in het gedrang te brengen. Volgens mij valt de inspectie onder die beschrijving.

Mijnheer de minister, bent u van plan om op korte termijn de werking van de inspectie en eventueel de pedagogische begeleiding grondig bij te sturen? Zo ja, op welke manier wilt u dat doen? Er zijn verschillende mogelijkheden, zoals de bijsturing van het decreet en van een aantal BVR's, of een

compleet nieuw decreet. Dat was op een bepaald moment de bedoeling.

Op welke manier wilt u de ondersteunings- en begeleidingsstructuren van scholen en leraren beter en efficiënter laten werken? Ik wil niet zeggen dat ze nu niet goed werken, ik bedoel vooral: transparanter voor de leerkrachten zodat ze weten waar ze staan, op wie ze een beroep kunnen doen en wanneer. Is het inderdaad zo dat de GOK-controle zal worden aangepast? Zo ja, in welke zin?

Functies met rechtstreekse dienstverlening worden als een uitzondering beschouwd in het beleid van een wervingsstop. Viel of valt de onderwijsinspectie of de onderwijsverificatie daaronder? Er leeft nogal wat ongerustheid bij deze onderwijskorpsen. Is die terecht? Zo nee, waarom werden deze korpsen niet beschouwd als uitzonderingen?

Bent u er zich van bewust dat er ook problemen komen bij de controle van de financierbare en subsidieerbare leerlingen, indien de verificatiediensten niet meer optimaal kunnen functioneren? Wat moet er dan gebeuren met de controle op de grootste begrotingspost van de Vlaamse begroting?

De huidige ploeg van inspecteurs slaagt er maar net in om éénmaal om de zes schooljaren een schooldoorlichting te organiseren, en allerhande andere opdrachten uit te voeren, bijvoorbeeld de GOK-controle. Bent u er zich van bewust dat een en ander met minder inspecteurs in het gedrang komt?

In het inspectiekorps voor het secundair onderwijs zou het niet vervangen van op rust gestelde inspecteurs ertoe kunnen leiden dat bepaalde expertise verdwijnt. Er wordt wel in ploegen gewerkt, maar toch wordt rekening gehouden met de verschillende expertise van de verschillende mensen. Het vertrek van de enige inspecteur geschiedenis zou bijvoorbeeld een leemte laten. Recent werd nog een wervingsreserve aangelegd voor de vervanging van inspecteurs. Worden de mensen op die wervingsreserve reeds op de hoogte gebracht dat ze de komende maanden en zelfs jaren niet meer hoeven te rekenen op toetreding tot het inspectiekorps?

Binnen het inspectiekorps doet de ronde dat de inspectie, die ongeveer 120 personen telt, voor

Vanderpoorten

ongeveer de helft van de personeelsbezuinigingen van het departement Onderwijs moet instaan, terwijl het departement Onderwijs meer dan 1.000 personeelsleden telt. Klopt dat? Is er over deze maatregel en over de repercussies voor beide korpsen overleg gepleegd met de leden van de inspectie, met de inspectietop en met de verificatiediensten?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben zeer geïnteresseerd in het antwoord. De vragen zelf verbazen mij niet. Er leeft inderdaad heel wat onzekerheid bij het korps, maar die dateert niet van gisteren of eergisteren. Die onzekerheid werd sterk aangezwengeld door omstandigheden en veranderingen tijdens de vorige legislatuur. Die kunnen we trouwens niet zonder meer objectief noemen. Het verbaast me dat de vragen vandaag juist uit die hoek komen.

We hebben het debat over de inspectie gevoerd in 2000, in het licht van een nieuw decreet. Alle noodzakelijke vernieuwingen werden toen afgehouden, maar er kwam uiteindelijk geen nieuw decreet. Daarna was er sprake van een beheersovereenkomst. Die is er evenmin gekomen. Die moet worden gekoppeld aan het verhaal van de agentschappen. De onzekerheid duurt dus al 5 jaar. De blijvende leemtes in het korps zorgen natuurlijk voor onzekerheid en voor vragen.

Mijn grootste zorg is de plaats van de inspectie en de wijze waarop ze moet functioneren. Daar zouden we een brede en diepgaande gedachteswisseling over kunnen houden. Wat is de rol van de inspectie? Wat is haar relatie met het departement? Hoe zien wij die beheersovereenkomst? Op welke niveaus vervult de inspectie haar rol? Dat zijn voor mij essentiële vragen. Tegen die achtergrond kunnen we een lijn uitzetten voor de opdrachten van de inspectie zodat ze beter is voorbereid op de toekomst. Ik wil niet vooruitlopen op uw antwoord, dit zijn de vragen die ik me stel.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, om de problematiek

met betrekking tot de wervingsstop – de vermeende wervingsstop zou ik moeten zeggen – correct te situeren, moeten we een onderscheid maken tussen de twee korpsen waar mevrouw Vanderpoorten naar verwijst. Het verificatiekorps maakt integraal deel uit van het ambtenarenkorps van het departement Onderwijs. De beslissingen van de Vlaamse Regering zijn hier dus hoe dan ook integraal op van toepassing. De onderwijsinspectie is een korps dat, hoewel het stricto sensu geen ambtenaren omvat, wel integraal ter beschikking staat van de minister van Onderwijs en derhalve gesitueerd is binnen het departement Onderwijs.

Ik heb in samenspraak met de leidend ambtenaar van het departement Onderwijs beslist om de budgettaire last van de besparingsmaatregelen, die door de Vlaamse Regering op 8 oktober 2004 als bewarende maatregel werden getroffen, te spreiden over zowel de ambtenaren als de inspectieleden, de functies bij de Dienst voor Onderwijsontwikkeling, als alle andere entiteiten en functies waarvoor ik als minister van Onderwijs optreed. Concreet betekent dit dat alle vervangingen werden opgeschort, terwijl alle in dienst zijnde personeelsleden wel in dienst konden blijven.

In zijn antwoord van 15 februari 2005 heeft minister Bourgeois op een vraag om uitleg van mevrouw Vanderpoorten over de repercussies van de wervingsstop op de onderwijsinspectie en -verificatie reeds uitgebreid geantwoord. Sinds de basisbeslissing van 8 oktober 2004 heeft de Vlaamse Regering uitgezocht hoe het vooropgestelde besparingsbedrag in elk departement kan worden gehaald. Daarom is er een rondvraag uitgevoerd, waaruit voorstellen naar voren kwamen die rekening houden met de huidige personeelsbudgetten, de werkelijke personeelsuitgaven, de toekomstverwachtingen, het aantal continudiensten en de functies met rechtstreekse dienstverlening.

Op 4 februari 2005 besliste de regering, na een evaluatie van de ingediende besparingsvoorstellen, tot integrale responsabilisering van de besteding van de geplande personeelsbudgetten aan de leidend ambtenaren. Hierdoor is de algemene lineaire wervingsstop, bedoeld als een bewarende maatregel, opgeheven. Elk van de leidend ambtenaren zal binnen het geplande budget zijn eigen

Vandenbroucke

personeelsbeleid kunnen voeren, inclusief aanwervingen.

Inzake de inspectie- en verificatiediensten heeft minister Bourgeois in zijn antwoord van 15 februari 2005 mevrouw Vanderpoorten dan ook negatief geantwoord op haar vraag of er de komende maanden en zelfs jaren bij de onderwijsinspectie- en verificatiediensten geen aanwervingen meer zouden kunnen plaatsvinden. Om de mogelijke onrust bij de betrokkenen weg te nemen, heeft de Vlaamse Regering van bij het begin duidelijk gesteld dat het om een bewarende maatregel ging en dat de wervingsstop zou worden opgeheven zodra een redelijk besparingsplan was ontwikkeld. Deze beslissing werd duidelijk gecommuniceerd, niet het minst aan de personeelsvertegenwoordiging in het sectorcomité XVIII.

Ook de secretaris-generaal van het departement Onderwijs heeft binnen de hem toegewezen opdrachten beslissingen genomen en uitgebreid over zijn beslissingen gecommuniceerd, zowel naar de administraties en afdelingen van zijn departement als naar de inspectiediensten. Toegepast op de onderwijsinspectie betekent dit dat alle lopende procedures, zoals werving en bevordering, integraal kunnen worden voortgezet, en dat de indiensttreding van de nieuwe inspectieleden gepland is voor 1 september 2005.

Naast de vragen over deze actuele problematiek, stelt mevrouw Vanderpoorten ook vragen over de uitvoering van de regeerverklaring en mijn beleidsnota. Bij de beantwoording zal ik de volgorde van de mij overgemaakte vragen aanhouden.

Inzake de werking van de inspectie ben ik – anders dan bepaalde initiatieven die werden aangekondigd tijdens de vorige legislatuur – niet van plan op korte termijn grondige veranderingen door te voeren. In mijn beleidsnota stel ik: ‘We streven geen radicale ommezwaai na in dit systeem, dat blijkens het Andersen-rapport globaal goed functioneert’. In Vlaanderen is er vandaag een doeltreffend systeem van kwaliteitsbewaking uitgebouwd. De externe evaluatie van overheidswege vindt plaats op basis van de doorlichtingen die werden uitgevoerd door de onderwijsinspectie. In mijn beleidsnota stel ik dat deze externe

kwaliteitsevaluatie moet voortbouwen op de interne kwaliteitszorg van de instellingen, omdat in beginsel scholen met een sterk beleidsvoerend vermogen in grote mate zelf hun kwaliteit bewaken. Kwaliteitszorg begint dan ook bij de school. Scholen moeten ondersteuning krijgen bij het uitwerken van instrumenten voor zelfevaluatie.

Ook in de toekomst zal de overheid via het instrument van de doorlichtingen blijven nagaan of scholen en centra voldoen aan hun maatschappelijke opdracht en aan essentiële kwaliteitseisen. Deze doorlichtingen zullen evenwel meer dan in het verleden moeten voortbouwen op de interne kwaliteitszorg, in de eerste plaats op de zelfevaluatie door de instellingen. Waar de doorlichtingen in de voorbije jaren in de eerste plaats mikten op een totale beoordeling van de school, zal ze de komende jaren meer uitgebouwd worden op basis van een voorafgaande risicoanalyse met betrekking tot de mogelijke bedreigingen van de kwaliteit in de school. Tevens moet het beleidsvoerende vermogen van de scholen in kaart worden gebracht en met een meta-evaluatie, een evaluatie van de evaluatie, de waarde van de door de instelling uitgevoerde zelfevaluatie worden nagegaan.

Binnen dit kader zal er met de onderwijsinspectie een beheersovereenkomst worden opgemaakt waarbij er duidelijke afspraken komen over de taken, middelen en organisatiestructuur van de inspectie. De inspectie heeft in dit verband al een aantal interne documenten opgesteld.

Voor het schooljaar 2005-2006 worden voorbereidende werkzaamheden voorzien, waaronder intense contacten met de onderwijsinspectie. Op basis van de door de onderwijsinspectie zelf ontworpen documenten zal worden nagegaan of en hoe deze beheersovereenkomst moet worden verankerd in het decreet en het besluit betreffende de inspectie. Tevens moet worden nagegaan hoe de implementatie kan worden afgestemd op de ontwikkelingen in de vernieuwingsoperatie beter bestuurlijk beleid.

Een sector waar we, aansluitend bij een opdracht die mevrouw Vanderpoorten nog als minister heeft gegeven, naar een specifieke constructie gaan, zijn de centra voor leerlingenbegeleiding. Tussen de interne kwaliteitszorg, waarbij het centrum een zelfevaluatie doorvoert, en de externe doorlichting door de onderwijsinspectie zal een

Vandenbroucke

door de sector gestuurd visitatiesysteem worden uitgebouwd, dat is gebaseerd op een voor alle actoren gezamenlijk waarderingskader. Terwijl de opdracht die minister Vanderpoorten heeft gegeven over 3 jaar loopt, hopen mijn medewerkers dit nieuwe stelsel in samenwerking met de internettensamenwerkingscel op 2 jaar te kunnen uitbouwen. Dat zou betekenen dat nadat het decretaal preciezer definiëren van de verhouding tussen inspectie en visitatie, het stelsel op 1 september 2006 organiek kan worden ingevoerd.

De tweede vraag betreft een totaal ander aspect: de ondersteunings- en begeleidingsstructuren. Ook hier stelt het Andersen-rapport dat het systeem van de netgebonden begeleidingsdiensten in het algemeen goed functioneert. Ook hier is een radicale ommezwaai niet echt noodzakelijk. Wel moeten we de effectiviteit en de efficiëntie vergroten door de verschillende begeleidings- en ondersteuningsactoren tot meer transparantie en samenwerking aan te moedigen, in functie van de verschillende behoeften van de scholen.

In dat verband heb ik in mijn beleidsnota vastgesteld dat de begeleiding en ondersteuning van scholen thans steunt op erg verschillende pijlers zoals de netgebonden pedagogische begeleidingsdiensten, de nascholingscentra en allerhande steunpunten en expertisecentra. Er zijn naast de specifieke netgebonden begeleidings- en nascholingsdiensten een groeiend aantal initiatieven ontstaan die van de overheid de opdracht hebben gekregen om een of andere specifieke vorm van ondersteuning uit te werken. Vaak gebruikt men daarvoor de term 'steunpunt' of 'expertisecentrum'. Het aanbod is in de loop der tijden zo ruim en onoverzichtelijk geworden dat zich een stroomlijning opdringt, zodat de verschillende ondersteuningsinitiatieven worden geïntegreerd.

Ik wil werken aan een betere en efficiëntere ondersteuning en begeleiding door de samenwerking tussen al deze structuren te versterken en te zorgen voor een goede mix van aanbod- en vraagsturing in de begeleiding en ondersteuning van scholen in een transparant geheel. Ik beoog daarbij geen grote decreetswijziging. Er moet worden gezocht naar een gemeenschappelijk kader waarin de verschillende actoren – zoals de inrichtende

machten en hun koepels, de nascholingsdiensten en de inspectie – op transparante wijze de begeleiding en ondersteuning van scholen uittekenen.

Ik wil alleszins een grotere transparantie en coördinatie van 'het ondersteuningsveld' bewerkstelligen. Zo stelt de beleidsnota dat de pedagogische begeleidingsdiensten de eersaangewezen instanties zijn. De rol van expertisecentra en steunpunten zal zich dan ook in eerste instantie richten op de pedagogische begeleidingsdiensten. Die laatste zullen de verworvenheden op hun beurt doorgeven aan de instellingen.

De beleidsnota schrijft voor dat dit schooljaar de pedagogische begeleidingsdiensten zullen worden aangesproken om te werken aan een duidelijke profilering van hun kerntaken. Hierover is een overleg met de pedagogische begeleidingsdiensten en de koepelorganisaties opgestart. In dat kader inventariseert de administratie samen met de sector de huidige taken van de begeleidings- en nascholingsdiensten. Het is overeenkomstig de beleidsnota de bedoeling om in de loop van het schooljaar 2006-2007 de overkoepelende ondersteuningsstructuur te vertalen in regelgeving en budgettaire implementatieplannen.

Een concreet resultaat van het gesprek met de onderwijskoepels en hun begeleidingsdiensten is er al: anders dan in het verleden zullen in het schooljaar 2005-2006 de zogenaamde netoverschrijdende detacheringen conform de decretale orthodoxie verlopen. Pedagogische begeleidingsdiensten en de koepelorganisaties hebben daartoe concrete projecten ingediend. Zoals decretaal is bepaald, zal de Vlaamse Onderwijsraad daarover een advies uitbrengen. Dat is dus een concretisering van het op elkaar afstemmen van diverse ondersteuningsinitiatieven.

Het GOK-ondersteuningsbeleid verloopt volgens het decreet in fasen van 3 schooljaren. De eerste triënnale bestrijkt de periode 2002-2005. In het begin van het eerste schooljaar bepaalden de scholen hun actiepunten. Op het einde van het tweede schooljaar voerden ze een zelfevaluatie uit. En in het derde schooljaar onderzoekt de onderwijsinspectie of de toegekende extra omkaderingselementen in het kader van het gelijkere kansbeleid zinvol werden aangewend.

Vandenbroucke

In het schooljaar 2004-2005 heeft de onderwijsinspectie dan ook voor de eerste keer in de scholen de zogenaamde GOK-controle uitgevoerd. Van bij mijn ambtsaanvaarding heb ik mijn medewerkers opgedragen contact op te nemen met de onderwijsinspectie om deze controle zonder bijkomende of met minimale planlast te laten verlopen. Op een paar incidentele aspecten na is dit ook gebeurd. Thans worden de resultaten van deze controle door mijn kabinet en de onderwijsinspectie besproken.

Decretaal is bepaald dat scholen die ook na herhaald onderzoek door de onderwijsinspectie een negatief verslag krijgen, ondanks een aanvraag en ondanks de aanwezigheid van doelgroep leerlingen, voor de nieuwe periode van 3 schooljaren – voor de periode 2005-2008 dus – geen bijkomende omkaderingselementen zullen bekomen. Zoals mevrouw Vanderpoorten suggereert, moet ook worden nagedacht over de toekomstige vormgeving van de GOK-controle. Het antwoord op die vraag is verbonden met het nieuwe financierings- en omkaderingsstelsel dat in het regeerakkoord in het vooruitzicht wordt gesteld. Daarbij zullen het profiel van de leerlingenpopulatie – op basis van duidelijke indicatoren – en schoolkenmerken bepalend zijn. De GOK-indicatoren zullen daarbij worden geïntegreerd.

Het ligt dan ook wellicht meer voor de hand om de controle op de besteding van de middelen binnen de reguliere schooldoorlichtingen te integreren, veeleer dan een apart controlecircuit op te zetten. Dankzij de integratie van die controle in de normale doorlichtingen kunnen we ook tegemoetkomen aan de zorg om het GOK-beleid in een school vanuit het bredere geheel van een integraal schoolbeleid te benaderen. Beslissingen in dat verband kunnen maar worden verwacht nadat we zelf een evaluatie hebben gemaakt van de eerste ronde van GOK-controles.

Inzake de gevolgen van de wervingsstop op de rechtstreekse dienstverlening van de onderwijsinspectie en de verificatiediensten, kan ik stellen dat, gelet op de beslissing van de Vlaamse Regering van 4 februari 2004, de uitleg die minister Bourgeois op 15 februari 2005 aan mevrouw Vanderpoorten heeft gegeven en de hier door mij

verstreekte gegevens, de vraag door de feiten zelf is achterhaald.

Hetzelfde geldt voor de controle van de financierbare en subsidieerbare leerlingen. Overigens is me van enig structureel probleem bij de thans lopende verificatiewerkzaamheden niets bekend. De leidinggevende ambtenaren van het departement Onderwijs hebben de nodige maatregelen getroffen om de vereiste controles op de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap optimaal te laten verlopen. De scholen zullen op basis van de geverifieerde leerlingenaantallen ook dit jaar vanwege mijn administratie de berekende omkaderingselementen voor het schooljaar 2005-2006 tijdig bekomen.

Wat het werkvolume van de onderwijsinspectie betreft, stelt mevrouw Vanderpoorten dat de huidige onderwijsinspectie er net in slaagt om de scholen op geregelde tijden door te lichten en bijkomende opdrachten zoals de GOK-controle tot een goed einde te brengen. Ik ga ervan uit dat dit ook in de toekomst zal kunnen. Het is nooit de bedoeling geweest het aantal inspecteurs te verminderen. Wel moet worden gestreefd naar aangepaste werkingsstructuren. Het invoeren van een visitatiesysteem voor de CLB's bijvoorbeeld zal – als dat systeem correct werkt, wat nog moet blijken uit de meta-evaluatie – ertoe leiden dat het werkvolume van de inspectie vereenvoudigt. Immers: nog voor de onderwijsinspectie aan een doorlichting begint, zal een groot aantal kwaliteitsaspecten op basis van een gezamenlijk waarderingskader al zijn onderzocht en zal de onderwijsinspectie de relevante gegevens van de eerder uitgevoerde visitatie kunnen meenemen.

Hetzelfde kan mutatis mutandis worden verwacht naarmate scholen een groter beleidsvoerend vermogen ontwikkelen en hun zelfevaluatie professioneler zullen aanpakken. De onderwijsinspectie zelf is vragende partij om het concept van globale doorlichtingen te heroriënteren naar meer gedifferentieerde schooldoorlichtingen met het oog op het in kaart brengen van het beleidsvoerend vermogen van de instelling, op basis van gerichte risicoanalyses en een onderzoek van een breed gamma van aspecten van het schoolbeleid.

Wat het inspectiekorps van het secundair onderwijs betreft, werden de vacatures in het verleden niet onmiddellijk ingevuld door mijn ambtsvoor-

Vandenbroucke

ganger. De onderwijsinspectie meldt mij dat in 2003 is beslist over te gaan tot een invulling van de vacatures op basis van 'een bredere inzetbaarheid' van laureaten van het inspecteursexamen. Een laureaat uit de wervingsreserve 'talen' werd ingezet in de groep 'humane wetenschappen'. Over de procedure kan men discussiëren. Op zich lijkt dit me echter geen slechte beleidskeuze, omdat de taak van de onderwijsinspectie niet zozeer vakgebonden is, maar zich steeds meer op systeemniveau – op het functioneren van de school als globale instelling – moet oriënteren. De vraag over de eventuele vervanging van de inspecteur met als vakgebied geschiedenis moet in die context nader worden bekeken.

Wat het oproepen van laureaten uit de wervingsreserve betreft, verwijs ik naar mijn algemene inleiding: alle lopende procedures kunnen integraal worden voortgezet en met ingang van 1 september 2005 is in de indiensttreding van nieuwe inspectieleden voorzien.

In mijn algemene inleiding heb ik al geantwoord over het betrekken van de onderwijsinspectie bij de bewarende besparingsmaatregelen. Over de implementatie van de bewarende besparingsmaatregelen heeft de secretaris-generaal van het departement Onderwijs duidelijk gecommuniceerd en overleg gepleegd. Voor de verificatiediensten, die een integraal deel uitmaken van de administratie van het departement Onderwijs, gebeurde dit in de directieraad. De onderwijsinspectie werd na de basisbeslissing van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2004 door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs op de hoogte gebracht.

Nadat de Vlaamse Regering op 4 februari 2005 besliste tot de integrale responsabilisering van de leidende ambtenaren, vond, aansluitend op persoonlijke contacten tussen de secretaris-generaal en de leiding van de onderwijsinspectie, een gezamenlijke vergadering van de directieraad en de inspectieraad plaats waarop de oriëntaties werden vastgelegd die ik hierboven heb uiteengezet, inclusief het voortzetten van de lopende procedures en de indiensttreding van nieuwe inspectieleden met ingang van 1 september 2005.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Zowel de korte- als de langetermijnaanpak van het onderdeel inspectie hebt u duidelijk uiteengezet.

Mijn beoordeling van de uiteenzetting over het onderdeel pedagogische begeleiding is dubbel. Mijn bezorgdheid is niet weggenomen, want de begeleiding blijft gericht op de leerkrachten. Op het vlak van informatie en communicatie moet er nog veel worden bijgestuurd. Ik zal uw antwoord nog eens goed herlezen, want u hebt veel gezegd. Het is een belangrijk punt, en de koepels spelen een belangrijke rol. Al vlug duikt het verwijt op dat men de pedagogische vrijheid aantast. De rol en de wijze van functioneren van de pedagogische begeleidingsdiensten is me nog niet duidelijk. Als na het doorlezen van het antwoord de zaak nog niet duidelijk is, dan kom ik er nog op terug.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: De woorden van de minister over de rol van de pedagogische begeleidingsdiensten verrassen me. Zowel in de discussienota, als bij de bespreking van de begroting over de volledige schrapping van het vraaggestuurde ondersteuningsonderdeel vanwege de overheid als bij de bespreking van de beleidsnota hebben we daar drie keer vrij expliciet bij stilgestaan. De minister verduidelijkt wat er in de beleidsnota staat. In de beleidsnota blijft het een beetje vaag. Ik heb de minister al verschillende keren onderzocht over de plaats en de rol van de koepel in het algemeen en van de pedagogische begeleidingsdiensten in het bijzonder. Zoals mevrouw Vanderpoorten wil ik het antwoord nog eens rustig nalezen.

Ik heb de indruk dat men naar een getrappt model evolueert. Vandaag bestaan de pedagogische begeleidingsdiensten en wat ze al dan niet vraag- of aanbodgestuurd aan de scholen aanbieden, naast diverse actoren die erg specifieke aanbodgestuurde elementen aan scholen aanbieden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de vzw Dyslexicus. Nu schuift de minister het model naar voren dat die tweede groep de expertise aan de pedagogische begeleidingsdiensten zal overmaken. Die laatste zullen dat dan wel aan de scholengemeenschappen of

Van Baelen

-groepen overmaken. Zo interpreteer ik de woorden van de minister.

Ik heb er verschillende keren op gewezen dat de maatschappelijke ondersteuning van centra en hun afstemming op elkaar belangrijk is. Men kan echter nooit vermijden dat rond nieuwe maatschappelijke uitdagingen en leerproblemen een expertise wordt ontwikkeld. Als een school daarvoor altijd via de pedagogische begeleidingsdiensten moet gaan, dan hou ik mijn hart vast.

Tijdens een debat in het tv-programma De Zevende Dag gingen alle onderwijsactoren en de grootste koepel ermee akkoord om de pedagogische begeleidingsdiensten louter en alleen vraaggestuurd te organiseren. Zowel de heer Dewolf, de heer Martens, mevrouw Vanden Bossche en ikzelf waren het erover eens dat het voor het beleidsvoerende vermogen van de scholen beter is om daarvoor de middelen opzij te zetten. Blijkbaar wordt dat denkspoor volledig opgegeven.

Ik wil het antwoord van de minister rustig doorlezen. In elk geval denk ik dat we naar een fundamenteel debat gaan over de plaats en de rol van de koepels.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Zo krijgen we ook een beter inzicht in de besparingsmaatregelen. Die besparingen zijn hoe dan ook nodig. Het is duidelijk dat een veel-er kleine entiteit zoals de inspectie een besparing totaal anders ervaart dan een grotere entiteit. De minister heeft daarover klaarheid geschapen en uiteengezet dat het gaat om bewarende maatregelen.

Ik stel met genoeg vast dat hij niet denkt aan een nieuw decreet. Wellicht is het goed om voor de driehoek inspectie – begeleiding – DVO de opdrachten – in elk geval die van de inspectie – duidelijk te omschrijven. Zaken zoals de definiëring van nuttige ervaring of de gelijkwaardigheid van buitenlandse diploma's behoren niet tot de opdracht van de inspectie. Er is behoefte aan een grote onderhoudsbeurt van het stelsel en aan een beheersovereenkomst op basis waarvan de inspectie kan werken.

De pedagogische begeleiding kwam in het antwoord van de minister uitgebreid aan bod. Ik heb er geen probleem mee om zoals in het verleden te stellen dat de versterking van het beleidsvoerende vermogen van scholen en scholengemeenschappen samenhangt met ruime mogelijkheden om de behoeftes inzake vorming te lenigen. Daarvoor moeten middelen worden opzijgezet. Scholen die zich in een netwerk verenigen kunnen ook daar instrumenten vinden om die behoeftes te lenigen. De nadruk op het vraaggestuurde aspect sluit niet uit dat er een aanbod kan bestaan dat scholen in staat stelt hun verantwoordelijkheden te nemen. We zullen dat dossier in elk geval met de nodige aandacht opvolgen.

Minister Frank Vandenbroucke: Volgens mij ligt mijn antwoord helemaal in het verlengde van wat in de beleidsnota staat. Ik ben steeds bereid tot verdere discussie. De besparingen zijn ingegeven door de situatie die we hebben aangetroffen bij de start van deze Vlaamse Regering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe mogelijkheden die scholen krijgen op het vlak van vreemdetalenonderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Vanderpoorten tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de nieuwe mogelijkheden die scholen krijgen op het vlak van vreemdetalenonderwijs.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, andere Europese landen gaan er nog steeds van uit dat Vlaamse leerlingen een zeer goede talenkennis hebben. Ik heb echter vastgesteld dat we in vergelijking met sommige andere landen niet meer de koploper zijn. We blijven wat hangen. Er

Vanderpoorten

is ook een zekere koudwatervrees om daaraan te sleutelen, en dat heeft misschien te maken met de taalverhoudingen en -wetten en de communautaire geschiedenis. We hebben dat ook gemerkt in de discussie rond het vreemdetaalgebruik in het hoger onderwijs.

Het is mijn overtuiging dat we op dit vlak moeten bijbenen. Een eerste stap is vorig jaar al gezet toen het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goedkeurde met betrekking tot talenkennis. Sinds dit schooljaar kunnen scholen vanaf de eerste kleuterklas hun leerlingen een taalinitiatie aanbieden. Dit is geen klassieke taalles, maar een kennismaking. Volgens specialisten raken leerlingen op die manier vertrouwd met een vreemde taal en is het leren van de taal later gemakkelijker. Heel wat studies hebben zich gebogen over de beste leeftijd om te starten met vreemde talen. De conclusies zijn niet altijd eensluidend, maar in het algemeen wordt ervan uitgegaan dat zo snel mogelijk met een initiatie moet worden gestart.

Deze eerste stap past in de toegenomen interesse van vooral ouders in taalonderwijs, maar zeker ook in het kader van de resolutie die in 2001 door de Europese onderwijsministers is goedgekeurd en is overgenomen door de Europese staatshoofden en regeringsleiders in Barcelona. Daarin staat dat naast de moedertaal nog twee andere talen moeten worden geleerd in het leerplichtonderwijs. Dit is de zogenaamde 1+2-aanbeveling. Het gaat dan nog liefst over twee talen die in de buurlanden worden gesproken.

Exacte cijfers over hoeveel scholen zijn begonnen met taalinitiatie Frans of een andere vreemde taal zijn er blijkbaar niet. De indruk leeft wel dat de betrokken scholen, leerlingen en ouders zeer enthousiast zijn en nu al vragen naar verdere stappen. Een tweede stap zou een bepaalde mate van immersie-onderwijs kunnen zijn. Daar bestaan voorbeelden van in de Franse Gemeenschap. In het secundair onderwijs zouden door immersie-onderwijs ook meer leerlingen van het beroepsonderwijs op een praktische en aantrekkelijkere manier met meer vreemde talen in aanraking kunnen komen. Ook zij zullen in hun job in een eengemaakt Europa met meer vreemde talen worden geconfronteerd. Een andere mogelijkheid die dit schooljaar zijn intrede heeft gedaan, is het

Brussels curriculum waarbij leerlingen in de eerste graad van het secundair onderwijs de mogelijkheid krijgen om beter Nederlands te leren.

Mijnheer de minister, is een evaluatie mogelijk van de nieuwe vreemdetaleninitiatie in het basis-onderwijs? Hoe wordt die dan georganiseerd? Zijn er contacten met lerarenopleiders en ondersteunende en begeleidende diensten om één en ander mee op te volgen en de leerkrachten van het kleuter- en lager onderwijs beter te vormen? Denkt u aan de mogelijkheid om immersie-onderwijs in te voeren, zoals dat in de Franse Gemeenschap al bestaat? Zo ja, onder welke modaliteiten? Vindt u het belangrijk dat leerlingen in het beroepsonderwijs zich in een vreemde taal kunnen uitdrukken? Zo ja, hoe kunt u dat stimuleren? Indien u de stelling onderschrijft dat vreemde talen leren een must is voor onze leerlingen, waarom werd de ondersteuning die vorig jaar werd toegekend aan scholen om zich op dit terrein bij te scholen, afgevoerd?

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u zult zich herinneren dat ik over dit onderwerp in oktober al een aantal vragen heb gesteld. Het spreekt dan ook voor zich dat ik me aansluit bij de vragen van mevrouw Vanderpoorten.

Ik heb toen ook gevraagd naar het aantal scholen dat initiatie aanbood, en u antwoordde dat het cijfer niet gekend was omdat dit op vrijwillige basis gebeurt. We zijn nu bijna een schooljaar verder en als we dit project in goede banen willen leiden, is evaluatie nodig. Een slechte beginervaring met een vreemde taal leidt vaak tot afkering van die taal. Dit kan niet de bedoeling zijn van het decreet. Ik bedoel daarmee niet dat leerkrachten de initiatie op een slechte manier aanbieden, maar wel dat ze vaak niet of onvoldoende opgeleid zijn om dit te doen. Extra vorming en ondersteuning zijn zeker nodig. Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de vraag naar en de opvolging van vorming en ondersteuning?

Mevrouw Vanderpoorten heeft het over het belang van vreemde talen in het technisch en beroepsonderwijs. Hierover verschenen in de pers onlangs een aantal artikels die het belang van die vreemde talen benadrukken. Uit mijn ervaring als

Michiels

leerkracht weet ik dat het aanleren van een vreemde taal in het beroepsonderwijs niet vanzelfsprekend is. Voor veel leerlingen is dit een extra barrière. Ze hebben meer nog dan leerlingen uit het ASO nood aan concreet lesmateriaal. Hoe vreemd het ook moge klinken, dit is niet gemakkelijk te vinden. Iemand uit de richting Verzorging heeft nu eenmaal andere noden dan iemand uit de richting Automechanica. Handboeken zijn daar vaak helemaal niet op afgestemd. Leerkrachten doen hun uiterste best, maar het is erg moeilijk om een leerling uit de richting Verzorging te overtuigen van het nut om alle delen van een auto te kennen. Ik wil de vraag van mevrouw Vanderpoorten uitbreiden. Als u het stimuleren van de kennis van een vreemde taal van beroepsleerlingen wilt benadrukken, zult u daar de leerkrachten bij betrekken? Zult u nagaan wat de noden zijn die ze ervaren?

In oktober heb ik u ook gevraagd naar specifieke budgetten voor begeleiding. U antwoordde dat u niet op de hoogte was van de belofte van uw voorganger, en dat u niet zonder meer kon zeggen dat die gehonoreerd zou worden. Nochtans is ondersteuning noodzakelijk. We mogen immers niet van scholen en leerkrachten verwachten dat ze klaar zijn voor het aanleren van vreemde talen omdat de tekst klaar is. Ik sluit me ook hier zeer expliciet aan bij de vraag van mevrouw Vanderpoorten.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, zoals mevrouw Vanderpoorten aangeeft, hebben de Vlaamse basisscholen sinds het begin van dit schooljaar nieuwe mogelijkheden en verplichtingen op het vlak van het vreemdetalenonderwijs. Op parlementair initiatief van mevrouw Hermans en de heren Van Baelen, Ramon, Suykens, Van Nieuwkerke en De Cock werd een voorstel van decreet ingediend dat het decreet basisonderwijs met ingang van 1 september 2004 heeft gewijzigd. Het leergebied Frans werd verplicht in het vijfde en zesde leerjaar gewoon lager onderwijs. Daarboven werden taalinitiaties in een andere taal dan het Nederlands, facultatief mogelijk in het onderwijsaanbod van het gewoon basisonderwijs, zowel op kleuter- als lager niveau, onverminderd

de door de taalwetgeving opgelegde verplichte cursussen Frans in Brussel en in de rand- en taalgrensgemeenten waarvoor deze regeling niet kan gelden.

Het komt het betrokken schoolbestuur toe om rekening houdend met de regels betreffende participatie, te opteren voor de wijze waarop van deze nieuwe mogelijkheden al dan niet gebruik zal worden gemaakt. In mijn beleidsnota heb ik de intentie uitgedrukt om in deze regeerperiode bijkomende stappen te zetten om het vreemdetalenonderwijs in Vlaanderen meer samenhang en transparantie te geven.

Het recente verslag van de onderwijsinspectie, de Onderwijsspiegel 2003-2004, bevat een interessant verslag van een onderzoek over het onderwijs van het Frans in het basisonderwijs en de aansluiting op de eerste graad van het secundair onderwijs. Daaruit blijkt dat het Frans slechts in enkele uitzonderlijke gevallen wordt onderwezen in overeenstemming met de uitgangspunten van het communicatief taalonderwijs. Bovendien wordt de leerlijn onderbroken omdat leraren van de eerste graad secundair onderwijs de verworvenheden uit het basisonderwijs negeren en niet voortbouwen op wat in het basisonderwijs is bereikt. In de studie van de onderwijsinspectie staat dan ook terecht dat er op het macroniveau een belangrijke taak voor de overheid is weggelegd inzake het vreemdetalenonderwijs. Door de nieuwe decreetale mogelijkheden voor vreemdetalenonderwijs in heel het basisonderwijs wordt de noodzaak van een continu aanbod uiteraard nog belangrijker.

Mevrouw Michiels, op 7 oktober 2004 heb ik reeds een aantal antwoorden gegeven inzake de implementatie van de nieuw gecreëerde regelgeving. Aanvullend daarop zal ik een antwoord formuleren op de verschillende vragen van mevrouw Vanderpoorten.

Wat de evaluatie betreft van de nieuwe vreemdetaleninitiatie die sinds dit schooljaar werd ingevoerd in het basisonderwijs, verwijs ik naar de parlementaire behandeling van het voorstel van decreet. De indieners van het voorstel brachten, ingaand op een voorstel van de toenmalige oppositie, een wijziging aan in de oorspronkelijke tekst. Daarbij krijgt de onderwijsinspectie de opdracht om te waken over een kwaliteitsvolle invulling van de taalinitiatie. Dit gebeurt tijdens de reguliere

Vandenbroucke

doorlichtingen. Door de recente invoering van de nieuwe regeling zijn hierover nog geen systematische gegevens bekend.

Zoals ik in mijn antwoord op de vorige vraag reeds zei, moeten scholen in het kader van de reductie van de planlast niet aan het departement Onderwijs meedelen hoe ze vreemdetaleninitiatie organiseren. Het gaat immers om een vrijwillig initiatief van de school zelf. In de media verschijnen geregeld berichten waaruit blijkt dat basisscholen van de nieuwe mogelijkheid gebruik maken.

De Raad voor het Basisonderwijs binnen de Vlaamse Onderwijsraad heeft aanvullend op zijn advies over het voorstel van decreet, een grondig en uitgebreid advies gegeven over het vreemdetalenonderwijs voor jonge kinderen in het algemeen. De Raad voor het Basisonderwijs besliste op 26 januari 2005 om een opvolgingsgesprek te organiseren met de scholen die zijn gestart met de nieuwe mogelijkheden tot initiatie in de vreemde talen. In dit kader worden de betrokken scholen geïnventariseerd, wordt informatie ingewonnen over de genomen initiatieven en worden de opvolgingsgesprekken georganiseerd. Ik zal op de hoogte worden gebracht van de besluiten die daaruit worden getrokken. Een evaluatie is in elk geval nodig.

Mevrouw Vanderpoorten, in uw antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Hermans van 31 januari 2002, hebt u als toenmalig minister van Onderwijs een aantal kritische bemerkingen geformuleerd over het vroegtijdig aanleren van vreemde talen in het basisonderwijs. U verklaarde dat er in Vlaanderen bij de leerkrachten en didactici een grote consensus is om de basisschool in de eerste plaats als moedertaalschool te beschouwen. In het kader van het gelijkekansenonderwijs is het maar de vraag of het leren van een nieuwe taal geen bijkomende belasting zou betekenen voor die kinderen die het nu al moeilijk hebben om een behoorlijk peil te bereiken voor het Nederlands. Mits een goede didactische aanpak zouden de sterke leerlingen profiteren van het vroegtijdig aanleren van een tweede taal, terwijl voor andere kinderen het voortijdig aanleren van vreemde talen misschien wel een struikelsteen zou kunnen zijn. Tot slot verklaarde u dat er in het wetenschappelijk onder-

zoek geen duidelijkheid bestaat over het nut van het vroeger aanleren van een tweede taal. Er zijn dus alleszins voldoende redenen om de effecten van de recente wijziging in de regelgeving grondig op te volgen.

Wat de lerarenopleidingen en de ondersteunende en begeleidende diensten betreft, zijn er heel wat initiatieven bekend. Zo zijn de Hogeschool Antwerpen en de Katholieke Hogeschool Kempen partners in een internationaal Comenius-project over vroege vreemdetalenverwerving. Hierbij werkt de lerarenopleiding samen met basisscholen en wordt het in Europese context uitgewerkt materiaal gebruikt in Vlaamse basisscholen. De Foyer in Brussel werkt aan een LEA-project – Language Educators Awareness – met lerarenopleiders van een aantal hogescholen in Brussel, Gent en Mechelen. Dit is een project van de Raad van Europa met de bedoeling onderwijzers te vormen die leerlingen graag en met meer succes talen doen leren.

Op de Content and Language Integrated Learning-conferentie georganiseerd door het Luxemburgse voorzitterschap was de Artevelde Hogeschool van Gent aanwezig. Het is de bedoeling een netwerk uit te bouwen om het vroegtijdig leren van talen te bevorderen. Het Stimob-project – Stimuleren Meertalig Onderwijs Brussel – van de VUB werkt in vijf basisscholen van het gemeenschapsonderwijs. Op initiatief van de Vlaamse Regering worden gratis nascholingsinitiatieven aangeboden door het nascholingscentrum van het OVSG en het Centrum voor Taal en Migratie van de KU Leuven. Het netoverschrijdende Brussels nascholingscentrum en bijhorend leermiddelen-centrum werkt aan een ondersteuning meertalig onderwijs. Volgend jaar start in Brussel een postgraduaat meertalig onderwijs als samenwerkingsverband tussen de Foyer, Stimob, de VGC, en de Ehsal- en Erasmushogescholen.

Ik hoop dat deze voorbeelden voldoende aantonen dat ook de lerarenopleidingen en de begeleidende en ondersteunende diensten rond dit thema werken.

In uw derde vraag hebt u het over de ‘classes d’immersion’, ingericht in de Franse Gemeenschap. Mijn medewerkers hebben op dat vlak de meest recente evoluties besproken met het kabinet van mevrouw Arena en met Vlaamse leerkrachten

Vandenbroucke

die als native speakers werken in dit onderdompelingsonderwijs binnen de Franse Gemeenschap.

In 1989 begon aan het Lycée Leonie de Waha in Luik een experimenteel onderdompelingsprogramma in het Engels met native speakers en near native speakers, geïnspireerd op wat in Québec bestond. Deze projecten kenden niet alleen de gebruikelijke organisatorische problemen, er was ook de moeilijke verhouding met de Belgische taalwetgeving.

Het decreet van 13 juli 1998, het zogenaamde decreet-Onkelinx betreffende de organisatie van het Franstalig basisonderwijs definieert 'immersion' als volgt: 'une procédure pédagogique visant à favoriser l'apprentissage d'une langue moderne et assurant une partie des cours de la grille-horaire dans cette langue'. Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de vakken uit het lessenrooster in een andere taal dan de moedertaal wordt gegeven. Die andere taal is in enkele gevallen het Engels of het Duits, maar in de meeste betrokken scholen het Nederlands. Concreet betekent dit dat in de derde kleuterklas en de eerste graad lager onderwijs 14 tot 21 van de 28 wekelijkse lestijden in de vreemde taal worden gegeven en in de tweede en derde graad 7 tot 18 van de 28 wekelijkse lestijden.

In 1998 waren er drie scholen die een onderdompelingsexperiment uitvoerden. Nu zijn er een veertigtal scholen uit de Franse Gemeenschap die dit systeem toepassen en hun aantal stijgt nog. Een aantal van deze scholen liggen vrij dicht bij het Vlaamse grondgebied, onder meer in de streek van Luik, Waals-Brabant en het westen van Henegouwen. Maar ook scholen in Namen en Charleroi nemen deel aan wat nog steeds wordt beschouwd als een tijdelijk project dat jaar na jaar wordt verlengd.

Om in orde te zijn met de taalwetgeving, kreeg het immersieonderwijs binnen de Franse Gemeenschap het statuut van projectonderwijs, waarbij het onderwijs van vreemde talen, waarvoor overeenkomstig artikel 129 van de Grondwet, met uitzondering van de gemeenten met een bijzonder taalstatuut, de gemeenschappen bevoegd zijn, wordt gemengd met het onderwijs in andere vakken. Ook een school uit Moeskroen en een school

uit Brussel namen aan het tijdelijk project deel, en dat zijn toch gemeenten met een speciaal taalstatuut.

Het is de bedoeling van de Franse Gemeenschap deze vorm van onderwijs organiek te maken. Daarbij zouden de betrokken leerkrachten, ook de Nederlandstalige, vastbenoemd kunnen worden. Het decreet van 17 juli 2003 dat onder meer betrekking heeft op het onderdompelingsonderwijs laat toe om personeelsleden belast met deze cursussen te benoemen. Uiteraard moeten de betrokkenen voldoen aan de taalwetgeving en een grondige kennis van het Frans aantonen.

Aangezien de gemeenschappen bevoegd zijn voor de organisatie van de examens, wordt een originele formule uitgedacht die sterk afwijkt van de klasieke taalexamens zoals de Vlaamse Gemeenschap ze organiseert, omdat de betrokken leerkrachten op basis van een dossier elders verworven competenties en kwalificaties kunnen inbrengen.

Ik ben de idee van onderdompelingsonderwijs niet ongenegen. Volgens de resultaten die ik heb ontvangen van de Franse Gemeenschap levert dit onderwijs goede resultaten op, niet enkel voor de vreemde taal die instructietaal is voor een aanzienlijk aantal lestijden, maar ook voor de Franse moedertaal van de leerlingen. Daarnaast heeft het systeem een ander voordeel voor het curriculum. Een vreemde taal kan worden geleerd zonder dat extra uren in het lessenrooster moeten worden opgenomen. Ook voor de Vlaamse leerkrachten die in het systeem hebben meegedraaid, was het een zeer boeiende en positieve ervaring.

Mevrouw Vanderpoorten, ik verwijs verder naar een aantal waardevolle kritische opmerkingen die u als minister van Onderwijs hebt geformuleerd naar aanleiding van de vraag om uitleg van mevrouw Claes op 14 maart 2002 over het in de Franse Gemeenschap bestaande project voor anderstalig onderwijs.

U verwees naar het wetenschappelijk onderzoek naar het 'immersion-onderwijs' dat professor Wilfried Decoo van de Universiteit Antwerpen uitgevoerd heeft in opdracht van het departement Onderwijs als OBPWO-project 96.09 en stelde dat er in de Franstalige onderdompelingsprojecten ook voor de andere schoolvakken duidelijke leerwinst was zonder dat de moe-

Vandenbroucke

dertaalontwikkeling hieronder zou lijden. U stelde wel de vraag of het beter presteren en het meer gemotiveerd zijn geen gevolg was van het deel uitmaken van een experimenteergroep en de extra aandacht die deze groep krijgt. U wees terecht op de randvoorwaarden die vervuld moeten zijn. U vernoemde onder meer het belang van de geleidelijke opbouw van de tweetaligheid, van het feit dat concrete vakken geschikter zijn dan abstracte, van een grondige voorbereiding en begeleiding bij de invoering en een specifiek nascholingsaanbod, alsook van aangepaste didactische methodes.

Als eindconclusie besloot u dat de vrij positieve resultaten van de Franstalige projecten alleszins uitnodigen tot gelijkaardige initiatieven binnen de Vlaamse Gemeenschap. U sloot zich aan bij de beleidsaanbevelingen van het OBPWO-onderzoek 96.09 en stelde dat het verstandig zou zijn het Nederlands als enige instructietaal in het basisonderwijs te behouden en de onderdompelingsexperimenten voor te behouden voor het secundair onderwijs.

U stelde evenwel dat dergelijke projecten op gespannen voet staan met de onderwijstaalwet uit 1963, die uitgaat van het principe 'streektaal is onderwijstaal'. U stelde dat de Vlaamse Gemeenschap niet éézijdig de federale taalwetgeving kan veranderen. Zij is enkel bevoegd voor het onderwijs in de tweede taal, wat ze met de decreetswijziging in 2004 heeft gedaan.

De geschiedenis van de taalproblematiek in ons land verklaart de in beginsel strenge taalwetgeving op het vlak van het onderwijs. De Vlaamse Gemeenschap treedt blijkbaar weerbarstiger op ten aanzien van het zoeken naar oplossingen die de inrichting van tweetalige of meertalige programma's mogelijk maken. De angst voor een taalverschuiving is in Vlaanderen nog steeds aanwezig. Tweetalig of meertalig onderwijs stuit in Vlaanderen nog op een sterke koudwatervrees. Diverse voorstellen om native speakers ook in het Vlaams onderwijs in te voeren zijn niet gerealiseerd.

Persoonlijk ben ik van mening dat de Vlaamse Gemeenschap ter zake een grotere openheid aan de dag moet leggen. Ik ben van

mening, zoals ik in mijn beleidsnota inzake de Vlaamse Rand naar voren heb gebracht, dat het versterken van het Vlaamse karakter van onze gemeenschap gepaard moet gaan met een grotere openheid naar andere talen en culturen. Naarmate we op institutioneel vlak zicht hebben op een ondubbelzinnig en sterk Vlaams bestuur, moeten we ook inzake het onderwijs van vreemde talen stappen vooruit kunnen zetten.

In een land als Vlaanderen kan de vraag of het belangrijk is dat leerlingen zich in een andere taal kunnen uitdrukken, uiteraard nooit negatief worden beantwoord. Ook voor leerlingen uit het beroepsonderwijs wordt het globaal gezien in Europa van zeer groot belang om zich in minstens één vreemde taal uit te drukken. Uiteraard moet het talenonderwijs in het beroepsonderwijs zeer functioneel zijn.

Bovendien werken we met de betrokkenen van de onderwijsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten verder aan een taalbeleid. Het protocol dat mijn ambtsvoorganger met de taalverantwoordelijken afsloot, wordt op 6 juli 2005 verlengd. Zoals eerder gesteld, zal de jaarlijkse taaldag van 25 september zich toeleggen op de vlotte overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs voor het vak Frans. Ik heb het daarover al gehad met de vereniging van leerkrachten die Frans geven. De vlotte overgang is belangrijk voor leerlingen uit de B-stroom én voor leerlingen uit de A-stroom. Voorts moeten we ons stilaan inpassen in het Common European Framework of Reference for Foreign Languages. Ook daarbij zullen alle leerlingen sterk gebaat zijn.

Wat het secundair onderwijs, en dus ook het beroepssecundair onderwijs betreft, beperkt de decreetgever zich tot het vastleggen van een aantal vakken die in het lesrooster moeten voorkomen, de zogenaamde basisvorming. In het onderwijsdecreet II van 31 juli 1990 wordt de basisvorming omschreven met een aantal algemene vakken die variëren naargelang de graad en de onderwijsvorm.

Het is de taak van de onderwijsverstrekkers om te bepalen hoeveel wekelijkse lestijden aan elk vak of cluster van vakken zal worden besteed. Wel moeten de scholen er binnen hun lesrooster voor

Vandenbroucke

zorgen dat de eindtermen worden bereikt of de ontwikkelingsdoelen worden nagestreefd.

Het is niet mijn intentie om op dit vlak nieuwe structureel sturende initiatieven te nemen, ook niet in het taalonderwijs binnen het beroepssecundair onderwijs. Het huidige decretale kader en de door het Vlaams Parlement vastgelegde eindtermen volstaan. Wat ik wel wil stimuleren, zijn initiatieven die vernieuwend werken, ook inzake het vreemdetalenonderwijs. De hier toe aangewezen manier betreft volgens mij de tijdelijke projecten of de proeftuinen. Hierbij worden tijdelijk en op vrijwillige basis ideeën uitgetoetst die in de schoot van een school of een scholengemeenschap zijn gegroeid.

De decreetgeving rond tijdelijke projecten is in voorbereiding. Recent heb ik de scholen en schoolbesturen opgeroepen om zowel voor het basisonderwijs als voor het secundair onderwijs voorstellen van projecten naar 1 september 2005 toe in te dienen. Dergelijke meerjarige projecten kunnen na afloop conclusies opleveren voor zowel het bijsturen van de regelgeving als het bijsturen van de voorziene eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

De begeleiding en ondersteuning, ook van het vreemdetalenonderwijs, gebeurt langs verschillende wegen. In de eerste plaats zijn er de netgebonden begeleidingsdiensten die de leerplannen helpen opstellen en implementeren. Naast de organieke omkadering beschikken ze over een reeks personeelsleden met verlof wegens bijzondere opdracht, wat men gewoonlijk detacheringen noemt. De omkadering en de detacheringen worden, anders dan wordt gesteld, niet afgebouwd. Integendeel, het contingent zogenaamde netoverschrijdende detacheringen, toe te kennen overeenkomstig de artikelen 51quater, paragraaf 2, ten vierde, respectievelijk 77quater, paragraaf 2, ten vierde, van de decreten rechtspositie wordt volgend jaar conform de wens van de decreetgever exclusief voorbehouden voor de koepels van onderwijsverstrekkers voor hun begeleidings- en nascholingsinitiatieven.

Hiertoe zijn tal van projecten ingediend, die eerstdaags door de Vlaamse Onderwijsraad

geadviseerd zullen worden. In dit kader werd mijn specifieke aandacht gevestigd op een project Taalbeleid Brusselse Secundaire Scholen, dat mee het tijdelijk project Brussels curriculum zal ondersteunen. Hieraan willen ook de Brusselse minister bevoegd voor Onderwijs en de Vlaamse Gemeenschapscommissie meewerken. Daarnaast zijn er de decretale nascholingsgelden. Slechts één beperkt segment hiervan, de prioritaire door de Vlaamse regering aangeduide nascholingsprogramma's, werden om budgettaire redenen geschrapt voor volgend schooljaar. Dit schooljaar was het vreemdetalenonderwijs in het basisonderwijs een prioritair thema omwille van de recente decretale wijzigingen. Ik betreur dit eveneens, maar de partijen van de meerderheid moeten zich beraden over de budgettaire toestand. Besparingen waren als bewarende maatregel noodzakelijk, ze werden collegiaal in de regering genomen en in het begrotings- en programmadecreet door de meerderheid in dit parlement goedgekeurd. Het is jammer, maar er moest worden ingegrepen.

Dat belet niet dat het overgrote deel, namelijk meer dan 90 percent van de nascholingsgelden behouden blijven. De scholen zelf blijven het leeuwenaandeel van de nascholingsgelden ontvangen. Ook de koepels van onderwijsverstrekkers krijgen nog steeds de hun toekomstige nascholingsgelden. Zowel scholen als koepels kunnen ervoor kiezen om al dan niet een deel of het geheel van deze middelen te besteden aan nascholing inzake vreemdetalenonderwijs.

Waar het beleidsmatig nodig is, zoals bij het project Brussels curriculum dat mij ook dierbaar is, zullen we via andere wegen de noodzakelijke ondersteuning veilig stellen.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik dank de minister voor zijn uitgebreide antwoord. Tijdens de vorige legislatuur is vaak gediscussieerd over taal en leeftijd. Er werden ook hoorzittingen over gehouden en studies voorgesteld. Van de oorspronkelijke stelling dat taallessen zo vroeg mogelijk moesten worden georganiseerd werd geëvolueerd naar de idee van de taalinitiatie. Dat is een ander uitgangspunt dan een taalles.

Vanderpoorten

Verskillende commissieleden hebben hun visie dan ook aangepast. Les krijgen op drie- of vierjarige leeftijd is inderdaad iets anders dan kennismaken met een taal waarvoor men eventueel interesse kan ontwikkelen. Dat resulteerde in een voorstel van decreet van zes collega's waaronder ook de heer Van Baelen.

De voorzitter: We zouden een gemengde commissievergadering over onderwijs kunnen houden met de minister van Begroting.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat is een zeer goed idee. Ik steun dit idee en ga aan de andere kant zitten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over bi-diplomerings in de economieopleidingen van KU Brussel en EHSAL

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanackere tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over bi-diplomerings in de economieopleidingen van KU Brussel en EHSAL.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, het is de derde maal dat ik in deze commissie een vraag stel en voor de derde maal gaat ze over Brussel. Dat is geheel toevallig.

Twee maanden geleden viel het woord bi-diplomerings in de commissie. Het ging toen over een eventuele samenwerking tussen de ULB en de VUB. In een antwoord op een actuele vraag stelde u dat u het coördinatiedecreet onderwijs wenste aan te grijpen om eventuele knelpunten voor dat soort samenwerking weg te werken.

Het onderwerp van mijn vraag biedt het voordeel dat het niet gaat over bi-diplomerings tussen twee

instellingen van twee verschillende gemeenschappen, want dat zou de zaak op sommige vlakken alleen maar verder compliceren: mijn vraag gaat over bi-diplomerings binnen de Vlaamse Gemeenschap. Dat vergt dus geen afspraken met de Franse Gemeenschap. Het gaat namelijk om de opleidingen die worden aangeboden door de KUB en door de EHSAL. Sinds het academiejaar 2004-2005 bieden ze hun opleidingen aan op een gezamenlijke locatie. Zij vragen voor deze vorm van onderwijs de bi-diplomerings. Hun vraag is geïnspireerd op precedentes en voorbeelden van geslaagde bi-diplomerings elders. Het voorbeeld dat wordt geciteerd, is het voorbeeld van de kineopleidingen in Gent. Ten behoeve van de samenwerking tussen de Universiteit Gent en de Gentse Arteveldehogeschool werd een artikel 24 bis aan het Structuurdecreet toegevoegd.

Het komt op het volgende neer. Als instellingen in het kader van een associatie al samenwerken, kunnen een universiteit en een of meer hogescholen voor het studiegebied revalidatiewetenschappen en kinesitherapie en het studiegebied gezondheidszorg een gezamenlijke bachelor- en masteropleiding gezondheidszorg organiseren. Hierdoor kunnen de Universiteit Gent en de Gentse Arteveldehogeschool hun opleidingen samen aanbieden. Die operatie is absoluut zinvol, want ze maakt een rationalisering mogelijk. Tegelijk krijgt de academisering van de kine-hogeschoolopleiding een extra impuls. Het biedt toekomstige kine-studenten in Gent een kwalitatief beter onderwijs aan. Dat komt de transparantie in het hoger onderwijs zeker ten goede.

De démarche van de EHSAL en de KUB steunt echter precies op dezelfde argumenten, namelijk op toegevoegde waarden in termen van academisering, een betere dienstverlening en begeleiding voor studenten, rationalisering en grotere transparantie. De vraag van beide instellingen om eenzelfde statuut te krijgen als Gent is in het verleden niet mogelijk gebleken om een goede decretale reden. De KUB is namelijk geen lid van een associatie. Zoals zo vaak als we de politieke bespreking willen beperken tot een soort juridisch onderzoek, zijn we snel uitgepraat. Ik weet dat en zeg het bij voorbaat. Het gaat hier om de richting waarin het decreet al dan niet zou moeten evolueren.

Lid zijn van een associatie is in het geval van de KUB ietwat bevreemdend. Er werden immers veel

Vanackere

inspanningen geleverd om het lidmaatschap van een associatie niet meteen mogelijk te maken. Het feit dat de KUB niet deel uitmaakt van een associatie is niet iets waarvoor de instelling zelf heeft gekozen.

De vraag rijst of deel uitmaken van een associatie zo fundamenteel is dat men de discussie meteen kan afsluiten na de vaststelling dat het om samenwerking over associaties heen gaat. Ik lees in uw beleidsnota onder het onderdeel onderwijs en wetenschappelijk onderzoek het volgende. 'De bredere samenleving begrijpt niet dat de hogere onderwijsinstellingen met veel goede argumenten voor meer middelen pleiten, maar tegelijkertijd niet in staat blijken om samen hun aanbod rationeler te organiseren.'

Het is een prachtige zin. Concreet gesproken worden er in Brussel in de Stormstraat twee dezelfde academische bacheloropleidingen handelsingenieur aangeboden. De lokale actoren begrijpen niet waarom beide instellingen hun aanbod niet rationeler mogen organiseren en hun opleidingen via het systeem van de bi-diplomering niet mogen samenvoegen.

Mijnheer de minister, bent u bereid om de opportuniteit van het eerder aangehaalde coördinatiedecreet aan te grijpen? Een tweetal maanden geleden ging dat in het kader van de samenwerking tussen de VUB en de ULB immers wel. Nu zou de situatie van de EHSAL en de KUB in verband met de opleiding tot handelsingenieur kunnen worden opgeklaard door de bi-diplomering toe te staan. Zo krijgen ze de kans om hun aanbod rationeler te organiseren.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de vraag is voor mij niet helemaal duidelijk. Het is zonder meer goed en logisch dat instellingen rationaliseren via samenwerking. De associatie zou daarvoor geen rem mogen betekenen. Hier gaat het om bi-diplomering voor de opleiding tot handelsingenieur. Op dit moment wordt in de KUB alleen een academische bacheloropleiding handelsingenieur aangeboden. Dat is een diploma, maar het wordt niet als einddiploma gepromoot: het is veeleer een tus-

senstap naar de masteropleiding. De KUB biedt echter geen masteropleiding handelsingenieur aan. We kunnen hier dus niet spreken van een bi-diplomering. Het zou dus om een verborgen vraag naar uitbreiding van onderwijsbevoegdheid van de KUB gaan.

De heer Steven Vanackere: Dat is zeker niet de bedoeling. Beide diploma's die vandaag worden aangeboden, geven toegang tot de arbeidsmarkt. Het is niet de bedoeling iets te veranderen of het aanbod in de duik te verhogen. Het gaat erom ervoor te zorgen dat het aanbod van vandaag samenvalt en onder de vorm van een bi-diplomering door beide instellingen wordt uitgereikt.

De heer Ludo Sannen: Het kan theoretisch wel, maar het is nooit de bedoeling geweest de academische bachelor te beschouwen als een afgelijnd diploma waarmee jongeren naar de arbeidsmarkt gaan. Daarvoor dienen de professionele bachelors, het gaat hier om een aanvang tot de masteropleiding.

Het verhaal van de kinesithérapie is dus enigszins anders. Ik wilde weten of u de masteropleiding als bi-diplomering naar voren wilde schuiven.

De heer Luc Martens: De vraag is niet nieuw: we hebben ze expliciet aan de orde gesteld tijdens de bespreking van het Structuurdecreet. De vraag naar de positie van de KUB is toen gesteld omdat de opleidingen van beide instellingen op dat vlak gelijk lopen.

Toen dat uiteindelijk werd geweigerd, had dat niet zozeer te maken met de opmerkingen die de heer Sannen maakt. Doordat de KUB niet in een associatie mocht stappen, raakte ze in een geïsoleerde positie. Formeel kan minister Vandenbroucke perfect zeggen wat de kaders zijn waarbinnen vandaag alles moet verlopen.

Het kan niet en hij heeft nog gelijk ook. We kunnen ons echter wel vragen stellen bij de achtergrond. Er worden remmingen opgelegd die men voor andere instellingen wel wil lichten. Daardoor dreigen we in een situatie te komen van twee maten en twee gewichten. Het is dan ook logisch dat de heer Vanackere de discussie over de Franstalige ULB en Nederlandstalige VUB aangrijpt om een aantal zaken te vragen. Die zijn veel min-

Martens

der ingrijpend dan wat daar gebeurt. Ik steun hem daarin.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de minister, ik interpreteer het betoog van de heer Martens met de nodige nuances. De heer Vanackere doet me denken aan mevrouw Grouwels.

Mijnheer Vanackere, ik wil de discussie over de plaats en rol van de KUB nogmaals openen. Dat debat werd vooral gevoerd bij het nieuwe financieringsdecreet in 2001 en minder bij het tot stand komen van de associatie. Als u het hebt over het aanpassen van het decreet op het vlak van de associatieoverschrijdende samenwerkingsverbanden, spreekt u dan namens CD&V?

De heer Steven Vanackere: Daar zijn we voorstander van.

De heer Gilbert Van Baelen: Geldt dat ook voor het eventueel anders samenstellen van de associaties?

De heer Steven Vanackere: Op het eerste deel kan ik een heel duidelijk positief antwoord geven. Wat bedoelt u met het tweede deel?

De heer Gilbert Van Baelen: Dat zijn woorden die u hebt uitgesproken.

De heer Steven Vanackere: Dat is niet waar.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik denk dan aan de regionale factor die u wilt invoeren.

Op het eerste punt hebt u een duidelijk, ietwat anders standpunt ingenomen.

Dat is iets totaal anders dan rationalisatie. Het voorbeeld van de bi-diplomering in Gent is iets anders dan de rationalisatie zoals we die in deze commissie steeds als definitie hebben gehanteerd.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, in mijn antwoord zal

ik voor een deel verwijzen naar een aantal formalismen. Ik wil wel vermijden dat we hier een discussie voeren over min of meer vastgeroeste standpunten. Ik wil een onderwijsdebat voeren over deze kwestie. De tijd daarvoor is misschien nog niet helemaal rijp. Het belang van de kwaliteit van het hoger onderwijs moet voorop staan.

Eerst wil ik toch wat terminologische helderheid brengen. Ik maak een onderscheid tussen bi-diplomering en gezamenlijke diplomering. In het geval van bi-diplomering ontvangt de student een diploma van de twee instellingen waaraan hij of zij een deel van de opleiding heeft gevolgd. In dat geval blijven de twee opleidingen naast elkaar bestaan en is er geen sprake van een rationalisatie van het aanbod. In het geval van gezamenlijke diplomering reiken de twee instellingen samen één diploma uit nadat de student de gezamenlijke opleiding met succes heeft afgerond. In dat geval is er maar één opleiding meer met inbreng vanuit de betrokken instellingen. Aangezien u verwijst naar de kinesitherapie in Gent, ga ik er van uit dat uw vraag gaat over gezamenlijke diplomering en niet over bi-diplomering.

In mijn antwoord op de vraag van de heer Gatz heb ik gezegd dat ik de gezamenlijke diplomering tussen een Vlaamse universiteit of hogeschool met een universiteit of hogeschool van de Franse Gemeenschap wil mogelijk maken. Dat is niet meer dan het opvullen van een lacune in het decreet. Het decreet voorzag reeds in ruime mogelijkheden van bi-diplomering en gezamenlijke diplomering tussen Vlaamse instellingen en buitenlandse instellingen en voorzag ook reeds in de mogelijkheid van bi-diplomering met een Franstalige instelling, maar niet in die van gezamenlijke diplomering. Het is echter niet mijn bedoeling om bij het uitwerken van het gecoördineerde decreet hoger onderwijs de mogelijkheden van gezamenlijke diplomering tussen Vlaamse universiteiten enerzijds en hogescholen anderzijds uit te breiden.

Tijdens de vorige regeerperiode was er politieke overeenstemming tussen de regeringspartijen en CD&V over onder meer een aantal punten. De KU Brussel krijgt de bevoegdheid om in bepaalde studiegebieden bachelordiploma's uit te reiken. Voor de KUB betekende dit dat ze 3 jaar in plaats van 2 jaar onderwijs mag verzorgen. Het structuurdecreet bepaalt bovendien dat de KUB voor dat derde jaar extra financiële middelen krijgt.

Vandenbroucke

Een ander punt was de vorming van de associaties, waarbij een associatie in de zin van het decreet een vereniging is van één universiteit met een of meer hogescholen en dat hierin de KUB een niet-geassocieerde instelling blijft.

Daarnaast ging het ook over de mogelijkheden van samenwerking tussen universiteiten en hogescholen. In de oorspronkelijke tekst van het structuurdecreet waren gezamenlijke diplomering en bi-diplomering helemaal uitgesloten, met uitzondering van de mastersopleiding waarvan de inschrijving hoofdzakelijk openstaat voor de houders van een graad van professioneel bachelor, zoals sociaal werk, verpleegkunde, toerisme, enzovoort. Later is de mogelijkheid ingevoerd van gezamenlijke diplomering in de kinesitherapie onder strikte condities, namelijk in het kader van een associatie en alleen voor de bachelorsopleiding en de initiële mastersopleiding.

Ik wil het hier niet hebben over de pogingen tot hervorming van het hoger onderwijs voor kine van de afgelopen 10 jaar. De zelfstandige beroepsuitoefening van kinesitherapeut onder RIZIV-terugbetaling is gecontingenteerd en een rationalisatie van het aanbod kan bijdragen tot een terugdringen van het aantal afgestudeerden in de kinesitherapie. De context was dus bijzonder specifiek. Ze heeft tot een, denk ik, correcte beslissing geleid. Daarover waren er afspraken tussen meerderheid en oppositie. Het was een goede zaak dat de vorige minister van Onderwijs gezorgd heeft voor een dergelijk draagvlak. Ik wil me op dit moment ook houden aan die politieke afspraken.

Ik begrijp de vraag van de KUB. Voor mij is het echter minder duidelijk waarom ze haar opleidingen bachelor handelsingenieur organiseert in de lokalen van de Ehsal en haar eigen lokalen verhuurt aan de vroegere Honim-hogeschool die nu deel uitmaakt van de hogeschool Wetenschap en Kunst.

Ik wil hierbij nog enkele kanttekeningen maken. Het decreet voorziet nog in andere vormen van samenwerking. Hogescholen en universiteiten kunnen met één of meer instellingen van hoger onderwijs een overeenkomst sluiten over de gezamenlijke organisatie van onderwijs- en studieactiviteiten, onderzoek, dienstverlening, kwaliteitszorg en het gebruik van infrastructuur, zonder dat

dit moet leiden tot bi-diplomering of gezamenlijke diplomering. Als het echt om rationalisatie te doen is, dan komen de instellingen die dat willen met deze bepalingen al een heel eind.

Ook de Vrije Universiteit Brussel organiseert een bachelorsopleiding handelsingenieur. Waarom werkt de KUB dan niet naar een gezamenlijke diplomering met de VUB? Universiteiten onderling en hogescholen onderling kunnen immers wel binnen hun onderwijsbevoegdheid gezamenlijke diploma's uitreiken. Als de KUB en de Ehsal een gezamenlijk diploma van bachelor handelsingenieur zouden kunnen uitreiken, zouden er problemen kunnen rijzen met betrekking tot de doorstroming van deze afgestudeerden naar de mastersopleiding aan een universiteit. Het is immers in het belang van de studenten van de KUB dat ze na hun bachelorsopleidingen direct kunnen doorstromen naar een mastersopleiding aan een universiteit. Het is dan ook van belang dat de KUB hierover met andere universiteiten afspraken maakt. Het is daarom logischer dat ze zou kiezen voor een gezamenlijke diplomering met een andere universiteit.

Het voorstel lijkt logisch. Maar we moeten wel alle consequenties ervan in ogenschouw durven brengen op het evenwicht tussen de hogescholen en de universiteiten en op het academiseringsproces. Als universiteiten en hogescholen zouden beslissen tot een algemene gezamenlijke diplomering in het academisch onderwijs moeten we de vraag durven stellen wat dan nog de rechtvaardiging is om de vroegere tweecycli-opleidingen aan de hogescholen in stand te houden.

Ik wil me wel engageren om tijdens de tweede helft van de legislatuur een nota over de verdere ontwikkelingen van het Vlaamse onderwijslandschap uit te brengen. Er stellen zich in dit verband een drietal grote vragen. Welke effecten heeft de vorming van de associaties teweeggebracht? Hoe zit het met het academiseringsproces? Welke vormen van samenwerking zijn met betrekking tot onderwijs en onderzoek tot stand gekomen? Welke verdere ontwikkelingen zijn wenselijk? Deze laatste vraag gaat natuurlijk over de taakverdeling tussen universiteiten en hogescholen, over fusies, over bi-diplomering en gezamenlijke diplomering en over de rol van de associaties als onderwijsinstellingen.

Ik vind het nu nog te vroeg om, zonder nader onderzoek of analyse, de mogelijkheid van een

Vandenbroucke

gezamenlijke diplomering door een hogeschool en een universiteit in te voeren. Ik blijf vooralsnog liever bij mijn huidig standpunt. In een volgende fase zal deze vraag om uitleg allicht de aanleiding tot een grondiger bezinning vormen.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik neem akte van de nuance tussen gezamenlijke diplomering en bi-diplomering. Ik zal in de toekomst steeds de correcte term gebruiken.

Ik probeer verroeste redeneringen te vermijden. Ik heb het Vlaams Parlement slechts recent betreden. Ik heb een te korte persoonlijke geschiedenis om nu al verroeste redeneringen te verdedigen. Daarnet heeft de minister zich evenwel afgevraagd waarom de KUB niet met de VUB samenwerkt. Het door hem aangehaalde decreet maakt een dergelijke samenwerking echter onmogelijk. De KUB en de VUB maken geen deel uit van dezelfde associatie. De minister heeft daarnet verklaard dat een bepaalde vorm van samenwerking de voorkeur boven een gezamenlijke diplomering verdient. Aan de hand van de juridische elementen in zijn antwoord kan ik enkel concluderen dat dit momenteel niet mogelijk is. De KUB maakt geen deel uit van een associatie en bevindt zich bijgevolg in een geïsoleerde positie.

Ik heb het daarnet over associaties gehad. Het is niet mijn bedoeling geweest hier een discussie over andere vormen van associaties los te weken. Mijn vraag om uitleg betreft samenwerking en gezamenlijke diplomering. Binnen het bestaande decretale kader blijft de mogelijkheid tot gezamenlijke diplomering beperkt tot instellingen die tot eenzelfde associatie behoren. De door de minister gesuggereerde samenwerking tussen de KUB en de VUB is onmogelijk.

Ik kan het niet laten nog even een prachtige zin van de minister te citeren: 'De bredere samenleving begrijpt niet dat de hogeronderwijsinstellingen met veel goede argumenten voor meer middelen pleiten, maar tegelijkertijd niet in staat blijken om hun aanbod rationeler te organiseren.' In zijn antwoord op mijn vraag om uitleg heeft de minister zich afgevraagd of het steeds een kwestie van rationalisering is. In mijn ogen gaat het wel dege-

lijk om het rationeel inzetten van het academisch personeel en van de bestaande infrastructuur. Het is mijn wens deze middelen zo efficiënt mogelijk aan te wenden.

Mijnheer de minister, ik neem akte van uw antwoord. Ik ben er uiteraard niet bijzonder gelukkig mee. Ik begrijp dat u het in de huidige omstandigheden niet wenselijk acht dit poortje te openen. Ik ben evenwel blij met een aantal van uw laatste opmerkingen. Wat uw verwijzing naar andere vormen van samenwerking betreft, kan ik u geruststellen. De samenwerking tussen instellingen is de enige echte aanleiding van deze vraag om uitleg.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: De minister heeft in zijn antwoord terecht om een breder onderwijsdebat gevraagd. Eigenlijk heft de heer Vanackere het onderscheid tussen een academische opleiding aan een hogeschool en een academische opleiding aan een universiteit op. Misschien moeten we dat onderscheid opheffen. We moeten echter consequent blijven. Tijdens de besprekingen van het BA/MA-decreet heb ik een amendement over de rationalisering ingediend. Dit amendement is uiteindelijk niet goedgekeurd. Indien we het hoger onderwijs echt willen rationaliseren, moeten we ook de masteropleidingen aanpakken. De kritische massa moet voldoende sterk zijn. Het lijkt me dan ook niet langer verantwoord om in een enkele associatie verschillende identieke masteropleidingen te handhaven.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik wil eerst opmerken dat ik geen probleem met de opmerking van de heer Sannen heb.

De nieuwe financiering zal ons allicht een unieke gelegenheid bieden om een hefboom aan te brengen en de instellingen aan te moedigen om zich op dit vlak te organiseren en te reorganiseren. Ik kan dit denkspoor volledig volgen.

Mijnheer de minister, ik kan uw antwoord perfect begrijpen. De rationalisatie is een gevolg van een bepaalde situatie. Over het creëren van die situatie is destijds onderhandeld. U hebt terecht naar dit akkoord verwezen. Als oppositiepartij hebben we hiervoor toen een prijs betaald. We hebben beslist hoe ver we de onderhandelingen konden drijven.

Martens

We beschikten immers over een vluchtweg. We konden enkel een minimaal kader creëren. Dit kader zou echter tot een slechte hervorming hebben geleid. Aangezien we geen slechte hervorming wilden, hebben we aan de goede hervorming meegewerkt. We hebben een aantal, maar niet alle gewenste compensaties gekregen. Een van de toen besproken compensaties hebben we alvast niet gekregen.

Mijnheer de minister, ik kijk in verband met die hervorming zeker niet in uw richting. Ik stel enkel vast dat dezelfde demonen uw teksten kleuren. Mevrouw Vanderpoorten en de haar beïnvloedende geest, minister De Gucht, hebben op dit vlak een absoluut njet uitgesproken. Voor minister De Gucht was heel deze kwestie absoluut onbespreekbaar. Hij heeft me dat tijdens een ontmoeting persoonlijk meegedeeld. Het dossier van de KUB was voor hem onbespreekbaar. Hij baseerde zich hiervoor niet op de net door u gegeven uitleg, maar op ideologische overwegingen. Hoewel ze nooit openlijk worden uitgesproken, vormen ideologische overwegingen nog steeds een argument. Dat is de waarheid.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Ik vind de heer Martens eveneens een verstandig man. Tijdens de in de loop van de vorige legislatuur gevoerde onderhandelingen heb ik dat zelf kunnen ervaren. Op de inhoud van de toen gevoerde discussie wil ik hier evenwel niet dieper ingaan.

Ik ben zeer blij dat het nieuwe financieringsdecreet voor het hoger onderwijs volgens de heer Martens en de heer Sannen voor de nodige duidelijkheid kan zorgen. Ik ben mijn eigen uiteenzetting daarnet bewust met een verwijzing naar het financieringsdecreet van 2001 begonnen. De heer Vanackere zou die cijfers eens moeten nakijken. Wat de kostprijs betreft, is er een verschil tussen een student aan de KUB en een student aan de Ehsal. Op financieel vlak maakt de gezamenlijke diplomering van een student van de Ehsal of van een student van de KUB een groot verschil.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Ludo Sannen treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rol van de coördinerend directeur bij de scholengemeenschappen in het secundair onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Kerrebroeck tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rol van de coördinerend directeur bij de scholengemeenschappen in het secundair onderwijs.

Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de voorzitter, op 1 september 2005 gaan de nieuwe scholengemeenschappen van start. In zijn antwoord op een vraag om uitleg van de heer Martens heeft de minister op 24 februari 2005 verklaard dat het ambt van coördinerend directeur een organiek ambt is en als een mandaat zal worden ingevuld.

De rol van de coördinerend directeur is zeer bepalend voor een goede werking en het beleidsvoerende vermogen van de scholengemeenschappen. Het al dan niet vrijstellen van de coördinerend directeur behoort tot de bevoegdheid van het comité van afgevaardigden van de inrichtende macht, van het totale bestuur dus.

Zal men in de toekomst het ambt van coördinerend directeur kunnen halveren en verdelen over twee personen? Zal men het ambt kunnen beperken tot een halve opdracht? Op die manier kan de directeur ook betrokken zijn bij het schoolgebeuren. Waarschijnlijk lukt dit alleen in kleine scholengemeenschappen. Indien het ambt van coördinerend directeur als organiek ambt wordt ingevuld, is er dan nog een terugvalpositie mogelijk voor de betrokkene na het beëindigen van de mandaatperiode? Zal men worden verplicht de directeur klasvrij te maken?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Kerrebroeck, zoals ik reeds

Vandenbroucke

stelde in mijn antwoord op de vraag om uitleg op 24 februari jongstleden – en zoals u zelf benadrukt in uw vraag – beschouw ik de rol van coördinerend directeur als cruciaal in de volgende fase van de scholengemeenschappen in het secundair onderwijs.

Fundamenteel is dat er in de scholengemeenschappen een strategisch proces op gang komt dat uiteindelijk moet leiden tot een hogere professionalisering en tot een verhoogde kwaliteit van het verstrekte onderwijs. Dat is het uiteindelijke doel. Het op gang brengen en begeleiden van dit proces is een rol voor het personeelslid dat binnen de scholengemeenschap is aangesteld als coördinerend directeur. De coördinerend directeur is dus een efficiënt middel om het hoger gestelde doel te bereiken. Hij of zij kan mijns inziens die rol in principe ten volle waarmaken als hij voltijds is vrijgesteld.

Ik heb ondertussen vanuit verschillende hoeken heel wat vragen en opmerkingen ontvangen over de functie van coördinerend directeur vanaf 1 september 2005. Ook de vragen die u mij vandaag stelt, maken daar deel van uit. De punten die aan de scholengemeenschap ter ondersteuning worden gegeven, zijn bestemd om aan een dynamisch proces van organisatie- en beleidscultuur te werken. Ze zijn op zijn minst toegespitst op de bevoegdheden van de scholengemeenschap, zoals artikel 71 van het decreet secundair onderwijs ze opsomt. Het blijft onze intentie de coördinerend directeur daar de leiding van te geven, zo mogelijk als vrijgestelde. Op basis van de reacties die ik kreeg, vind ik het beter om niet de absolute verplichting in te voeren voor die vrijstelling. Wel vragen we dat die scholengemeenschappen die de 'codi', zoals die gemeenzaam wordt genoemd, niet vrijmaken, motiveren waarom ze dat niet doen en hoe zij op alternatieve wijze garanderen dat het gevraagde dynamische ontwikkelingsperspectief in daden wordt omgezet.

De onderwijsinspectie zal daarop toezien bij gelegenheid van de doorlichting van de scholen van de scholengemeenschap. Het gaat niet om een specifiek bezoek ad hoc van de inspectie. Het is wezenlijk dat de coördinerend directeur, al dan niet vrijgesteld, echt beleid kan voeren en effectief aan strategische proceswerking doet voor het

geheel van de scholengemeenschap. Die evolutie zullen we nauwgezet volgen.

In elk geval moet de scholengemeenschap, in het beste geval via de vrijgestelde coördinerend directeur, een aantal bevoegdheden van de collega's directeurs, verbonden aan een school, overnemen om ze op het hogere echelon te beheren. Pas dan zullen de collega's directeurs de werkzaamheid van de coördinerend directeur ook als verlichtend voor henzelf ervaren.

Als de coördinerend directeur wordt vrijgesteld van zijn of haar reguliere directiefunctie is de wijze waarop we dat doen iets waarover we diepgaand moeten nadenken. Ik denk dan ook dat het sowieso niet aangewezen was om op heel korte termijn, dus tegen 1 september 2005, de functie van coördinerend directeur al om te vormen tot een organiek ambt, met alle administratieve en geldelijke consequenties die de diverse aanpassingen aan meerdere decretale bepalingen zouden meebrengen. Er is trouwens een werkbaar alternatief, met name de coördinerend directeur als functie – niet als ambt – vrijstellen via het opnemen van 120 punten uit de forfaitaire enveloppe.

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik begrijp dat u heel veel belang hecht aan het strategische proces dat moet worden gevoerd, maar ik benadruk dat de coördinerend directeur wel een belangrijke rol heeft, maar dat hij geen geïsoleerde figuur mag zijn. Hij moet werkelijk aanwezig zijn tussen de collega's in de school als de primus inter pares. De stafmedewerkers die naargelang de beslissing van de scholengemeenschap worden toegevoegd, kunnen een heel sterk ondersteunde rol spelen, ook op het vlak van het beleid ten aanzien van de schooldirecties. Ik pleit voor het sterker respecteren van de autonomie van de scholengemeenschap zodat die zelf kan bepalen op welke manier het beleidsvoerend vermogen en het strategisch proces het best kunnen worden aangestuurd, zodat een goede samenwerking ontstaat binnen de scholengemeenschap - wat toch de bedoeling is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Monica Van Kerrebroeck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente selectieprocedure voor inspecteurs in verband met islamonderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Kerrebroeck tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de recente selectieprocedure voor inspecteurs in verband met islamonderwijs.

Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enige tijd geleden, rond 15 februari, ontving de commissie een brief van VLIIG, waarin een aantal contactpersonen werden vermeld. Volgens de brief zou er een en ander misgelopen zijn bij de recente selectieprocedure voor inspecteurs in verband met islamonderwijs.

De criteria zouden onduidelijk geweest zijn en er zou zelfs een personeelslid van het departement Onderwijs dat de kandidaatstellingen in ontvangst nam, ook zelf kandidaat zijn geweest. Dat kan een vermenging van belangen tot gevolg gehad hebben.

Ook zouden de samenstelling en de werkwijze van de selectiecommissie voor heel wat discussie vatbaar zijn.

Mijnheer de minister, kunt u de geschetste gang van zaken in de open brief bevestigen? Zo ja, welke maatregelen hebt u genomen om de situatie alsnog recht te zetten? Wat is de huidige stand van zaken in de selectieprocedure?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de open brief van VLIIG en V.O.E.M. klaagt de recente procedure aan die gevolgd werd voor de selectie van inspecteursadviseurs voor de levensbeschouwelijke vakken, met name voor de islam.

Het is nodig om er vooraf op te wijzen dat het hier niet om functies gaat die te begeven zijn door de Onderwijsinspectie, maar wel door de inspectie voor de levensbeschouwelijke vakken. Voor dit aparte inspectiekorps gelden op het gebied van organisatie, werving, selectie en werking zeer specifieke procedures en regels. Omwille van de specificiteit van de disciplines heeft de overheid immers een zeer bescheiden bevoegdheid namelijk de administratieve sturing.

Aangezien zowel op het vlak van organisatie, werving, selectie en dagelijkse werking de specificiteit van de levensbeschouwing zelf het eerste referentiekader is, kan de overheid zich niet mengen in deze aspecten. Het decreet op de inspectie voor de levensbeschouwelijke vakken van 1 december 1993 legt de verantwoordelijkheid voor deze aspecten bij de erkende vereniging voor de niet-confessionele zedenleer of bij de erkende instanties voor de zogenaamde confessionele levensbeschouwingen.

Een dergelijke instantie voor de islamitische godsdienst werd weliswaar gecreëerd, maar werd van bij de aanvang van haar werking in vraag gesteld door de Executieve van de Moslims zelf. Om toch tot een voorlopige oplossing te komen voor de noodzakelijke invulling van vacatures voor de ambten van inspecteur-adviseur voor de islam, besliste ik om de Executieve van de Moslims van België te gelasten met de rekrutering van twee halftijdse inspecteurs-adviseurs in een tijdelijk statuut. De open brief waarvan sprake, klaagt de procedure aan die door de Executieve van de Moslims met betrekking tot deze twee tijdelijke ambten werd gevolgd.

Ik kan de geschetste gang van zaken niet bevestigen. Vermits de procedure voor de werving een zuiver interne aangelegenheid is van de Executieve van de Moslims, ben ik daar als minister van Onderwijs niet bij betrokken geweest. Het is zo dat sommige medewerkers van de Executieve van de Moslims contact hebben gehad met ambtenaren om informatie in te winnen over de te voeren procedure. In welke mate zij die informatie correct hebben toegepast en in welke mate ze de procedure zuiver hebben uitgevoerd kan – wegens mijn onbevoegdheid in deze aangelegenheid – niet worden bevestigd noch ontkend. Het is mij uiteraard – nadat ik geïnformeerd werd over de voordracht van kandidaten – niet ontgaan dat de voordracht binnen de 24 uur na de zitting van de selectiecom-

Vandenbroucke

missie reeds formeel werd ingediend. Dat is een erg snelle procedure! Achteraf is mij ook bevestigd dat één van de voorgedragen kandidaten al langer voor de Executieve optrad in onderwijs-aangelegenheden. Meer kan ik daar eigenlijk niet over zeggen.

Vermits ik, zoals hoger al gesteld, de jure onbevoegd ben om op te treden tegen de Executieve en vermits er geen echte bewijzen werden aangeleverd voor procedurefouten werden er uiteraard geen maatregelen getroffen.

De procedure zelf lijkt mij afgerond te zijn. Die procedure heeft geleid tot het voordragen van twee kandidaten. Omwille van de betwisting van de procedure en een aantal andere signalen betreffende de werking van de Executieve van de Moslims heb ik beslist nog niet onmiddellijk over te gaan tot de tijdelijke aanstelling van de voorgedragen kandidaten.

Op zondag 20 maart hebben de verkiezingen plaatsgevonden die tot de vorming van een nieuwe Executieve moeten leiden. Vooraf was gesteld dat de aanstellingen tot inspecteur, waartoe ik mijn toestemming had gegeven, slechts voor één jaar konden gelden en nadien door de nieuwe Executieve konden worden herroepen. Het lijkt me dan ook weinig zinvol om nu nog de voordracht goed te keuren zonder de namen ook voor te leggen aan de nieuwe Executieve. Ik zal, zodra zij is samengesteld, de nieuwe Executieve verzoeken haar akkoord te verlenen aan de voordracht. Dit akkoord moet de inspecteurs ook de nodige legitimiteit verlenen om hun functie met gezag uit te oefenen. Indien de nieuwe Executieve haar akkoord niet kan geven aan de voordracht, zal ik haar vragen een nieuwe wervingsprocedure op te starten. Ik hoop dat een en ander niet al te veel bijkomend tijdverlies zal meebrengen. Ik hoop bovenal dat op die manier de islamleerkrachten en het islamonderwijs in de Vlaamse scholen een kwaliteitsvol en als legitiem ervaren inspectiekorps kunnen krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Van Kerrebroeck heeft het woord.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Monica Van Kerrebroeck treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de gevolgen van de Nederlandse wetgevingsnotitie ‘Naar een nieuwe wet op het hoger onderwijs en onderzoek’ voor sommige aspecten van het Vlaamse hoger onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de gevolgen van de Nederlandse wetgevingsnotitie ‘Naar een nieuwe wet op het hoger onderwijs en onderzoek’ voor sommige aspecten van het Vlaamse hoger onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is geïnspireerd door een wetgevingsnotitie die wordt voorbereid door de Nederlandse staatssecretaris van Onderwijs, de heer Rutte. Dit is blijkbaar de aanloop tot een nieuwe wet op het hoger onderwijs en het onderzoek. Dit dreigt een soort spanning te creëren met de afspraken over de accreditatie die in het verleden werden gemaakt.

In 2003 hebben we het hoger onderwijs geherstructureerd. We hebben de BA/MA-structuur ingevoerd en de accreditatie van het hoger onderwijs op een nieuw spoor gezet. We hebben toen met Nederland afspraken gemaakt over een nieuw accreditatiestelsel. Er werd een verdrag opgesteld dat zijn beslag kreeg in het Vlaams Parlement. Daarna hebben we onderhandeld over een Nederlands-Vlaamse accreditatieorganisatie die intussen uit de startblokken is gekomen, bemand is en probeert haar werk te doen.

Bij dat verdrag en de decretale verankering ervan is afgesproken dat we ernaar zouden streven de kwaliteitszorg en de accreditatie zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen. We zouden dezelfde

Martens

methodologie ontwikkelen en hanteren. Dat betekent dat de accreditatie betrekking heeft op opleidingen en niet op domeinen en instellingen. In de notitie van de heer Rutte gaat de aandacht plots naar domeinen. Hij houdt een pleidooi om de accreditatie niet toe te passen op het niveau van de opleiding, maar op het niveau van de domeinen. Dit dreigt verwarring te stichten. In Nederland is men redelijk ver gevorderd, terwijl wij pas gestart zijn en nog voor jaren werk voor de boeg hebben.

Het is bijgevolg evident dat er vragen rijzen over wat we ooit beoogden met de gemeenschappelijke kwaliteitszorg en de wil om samen de accreditatie op te stellen. Er rijzen problemen tussen Vlaanderen en Nederland, maar ook in een Europees verband. Want in de rest van Europa heeft men ervoor gekozen om niet per domein maar per opleiding een accreditatie uit te werken. Als wat staatssecretaris Rutte voor ogen heeft, wordt gerealiseerd, komt de beoogde harmonisering op Europees niveau in het gedrang.

Ik wil de minister daarover enkele vragen voorleggen. Ik veronderstel dat de minister op de hoogte is, en als dat niet het geval was, is hij wellicht zo alert geweest om daarover informatie in te winnen of daarover een comité van ministers samen te roepen. Hoe zal de minister deze zaak aanpakken? Hoe zal hij de duidelijkheid en de standvastigheid handhaven, zodat in Vlaanderen de accreditatie in goede orde kan verlopen? Dat laatste kan gebeuren als de zaak wordt aangepakt volgens de initiele spelregels die we samen hebben afgesproken en erop neerkomen dat we ook samen dezelfde weg zouden volgen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Toen ik de vraag las, had ik het gevoel dat de heer Martens een eerder negatief, suggestief verhaal wou vertellen. Belangrijke zaken in de afspraken zoals ik denk dat ze zijn gemaakt, hebben onder meer te maken met de timing: op welk ogenblik zal welk 'land' dat over onderwijs bevoegd is al dan niet accrediteren? Verder kiest Vlaanderen ervoor om dat niet te doen op basis van afstudeerrechten, maar op basis van opleiding. We hebben daarover gedebat-

teerd, want er zijn ook redenen aan te voeren om het op basis van het domein of op het niveau van de instelling te doen. Zo lezen we in de parlementaire stukken dat het na de accreditatiefase en een eventuele herkansing nuttig kan zijn om te onderzoeken of men op het niveau van de instelling of op basis van de opleiding moet accrediteren.

We hebben besloten om samen met Nederland de accreditatie te verzorgen. Van bij de aanvang was duidelijk dat de afwikkeling van het dossier in Nederland en Vlaanderen niet even snel zouden verlopen. Nederland stond van bij de aanvang al veel verder, en er is toen ook afgesproken dat het land bijkomende stappen zou kunnen zetten. Ik heb wel een aanvullende vraag voor de minister. Vandaag gebeurt de accreditatie in Nederland per opleiding. Volgt de accreditatie per domein daar als een nieuwe fase op? Dat hoeft niet haaks te staan op wat wij doen, al is de gevolgde timing verschillend. Als men echter de accreditatie tezelfdertijd zowel op het niveau van de opleiding als op het niveau van het domein kan uitvoeren, dan ontstaat er een fundamenteel verschil. De visitaties gebeuren gemeenschappelijk, en op basis daarvan gebeuren de accreditaties. De visitaties gebeuren op basis van de opleiding. Er zou dus een fundamenteel verschil ontstaan als Nederland de twee tezelfdertijd handhaaft, of pas in een latere fase zou opteren voor een aanpak via het domein.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, er is over de Nederlandse wetgevingsnotitie met ons niet formeel overlegd. De heer Martens heeft geargumenteed waarom dat nodig was. Nederland en Vlaanderen hebben inderdaad een verdrag over de gezamenlijke accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs. Daartoe is een Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie opgericht. Het verdrag bepaalt dat de NVAO belast is met het uitvoeren van de 'toets nieuwe opleiding' en met het accrediteren van opleidingen overeenkomstig de regels die bij of krachtens de Nederlandse wet of het Vlaamse decreet zijn uitgevaardigd. De verdragsluitende partijen moeten met elkaar overleggen als ze het accreditatieorgaan met andere opdrachten belasten.

Vandenbroucke

Strikt formeel gezien vallen wijzigingen aan de wetgeving hoger onderwijs en de inrichting van het hogeronderwijsbestel dus buiten het kader van het verdrag. Ik ben het echter met de heer Martens eens dat we beleidsontwikkelingen op het vlak van hoger onderwijs met elkaar moeten afstemmen, zeker als accreditatie, kwaliteitszorg, de bachelor/masterstructuur, de duur van opleidingen, de gebruikte benamingen van titels en kwalificaties en de toevoeging van specificaties in het geding zijn. Ik vind het spijtig dat er niet eerder overleg is geweest met Nederland over de wetgevingsnotitie. Ik heb dat ook aan mijn Nederlandse collega gemeld.

Indien nee, zal de minister het comité van ministers bijeenroepen om deze zaak uit te klaren? Toevallig is het comité van ministers afgelopen maandag, op 25 april, bijeen geweest in Breda, na de bijeenkomst van de Taalunie. Op de agenda stond ook de nieuwe wetgevingsnotitie. Met mijn Nederlandse collega's, de heer Rutte en mevrouw Van der Hoeven, heb ik een mooie, heel principiële afspraak gemaakt over hoe we beleidsontwikkelingen in een vroeg stadium met elkaar kunnen bespreken en mogelijk afstemmen. Als we met Nederland over de ontwikkelingen in het hoger onderwijs willen nadenken, dan moeten we verschillende zaken aanpakken. Daarom hebben we afgesproken dat onze ambtenaren een ambtelijk overleg over een hele reeks van problemen voorbereiden. Het lijkt me een goede zaak dat we in het grotere Europese geheel er goed aan doen om samen op te treden. De gezamenlijke accreditatie is in dat verband een goed voorbeeld.

In Breda zei men me ook dat Nederland niet van plan is om over te stappen van een accreditatie van opleidingen naar een accreditatie van domeinen. Ze blijven dus binnen de grenzen van wat is afgesproken. Hoewel ze over een eventuele accreditatie per domein nadenken, denken ze op dit ogenblik helemaal niet aan een accreditatie per instelling. Dat laatste staat nu niet ter discussie, zo is me gezegd – al besef ik wel dat ik wat kort door de bocht ga door de Nederlandse beleidsintenties op basis van die ene bijeenkomst samen te vatten. In elk geval zal er een ambtelijk overleg worden opgestart om een en ander uit te klaren.

Dat brengt me bij de laatste vraag: garandeert de minister dat ondanks de Nederlandse voorne-

mens de eerste accreditatieronde in Vlaanderen onveranderd blijft gehandhaafd? In de beleidsnota heb ik duidelijk aangegeven dat de eerste accreditatieronde, die loopt tot 2012, gehandhaafd zal worden. Ook in Nederland zal de eerste accreditatieronde worden afgewerkt met accreditaties op opleidingsniveau, weze het vroeger dan bij ons. Dit mag ons niet beletten om nu al samen na te denken over de toekomst van het kwaliteitszorg- en accreditatiesysteem. Daarom heb ik in de beleidsnota ook ingeschreven dat de ontwikkelingen op het vlak van kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in andere landen blijvend moeten worden gevolgd.

In de beleidsnota heb ik de open vraag gesteld of in de toekomst de accreditatie van clusters van opleidingen, departementen, faculteiten of zelfs instellingen niet meer aangewezen is dan de accreditatie van individuele opleidingen. Behalve voor die internationale ontwikkelingen moeten we ook oog hebben voor de administratieve en financiële lasten van het visitatie- en accreditatiesysteem. Het is een probleem dat de instellingen bij ons geregeld aanklaarten.

Ik ben het eigenlijk eens met de heer Van Baelen: we moeten onze samenwerking met Nederland als een positieve kans opvatten. Ik denk niet dat de heer Martens het daarmee oneens is. Ik denk niet dat men daar een voor ons gevaarlijke ontwikkeling uittekent. We moeten met hen goed overleggen en proactief nadenken over de ontwikkelingen en hoe erop in te grijpen. In elk geval hebben de heer Rutte en mevrouw Van der Hoeven zeer enthousiast gereageerd op mijn suggestie om samen aan tafel te gaan zitten.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik kan zijn gedachtegang helemaal volgen. We moeten openstaan voor de noodzakelijke veranderingen. Maar het is duidelijk dat universiteiten en hogescholen de afgelopen tien jaar veel veranderingen hebben doorstaan: de herstructurering van het hoger onderwijs; de opname in het structuurdecreet; de academisering en de accreditatie; de invoering van de BA/MA-structuur;... Er is daar in moeilijke omstandigheden hard aan gewerkt. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de budgettaire moeilijke omstandigheden of aan de grote werkdruk die niet in het minst aan de

Martens

hogescholen bestaat. Het is belangrijk dat ze de omvormingsoperatie tot een goed einde kunnen brengen. In 1993 kwam het decreet tot stand; in 2012 zullen ze twintig jaar aan die vernieuwing hebben gewerkt. Binnenskamers moeten we natuurlijk blijven onderzoeken en nadenken over hoe het verder moet. Tezelfdertijd is het echter heel belangrijk dat we ervoor zorgen dat we niet destabiliseren door hen telkens opnieuw op een ander, soms verkeerd been te plaatsen.

Ik zeg niet dat de minister dat doet. Ik zeg dat omdat ik er echt van overtuigd ben dat kwaliteit pas kan worden gegenereerd als we hen de kans geven om door te werken aan de opgestarte vernieuwing. De minister weet dat ook, want zijn grootvader komt uit de West-Vlaamse polderstreek, uit Passendale. Hij weet ook dat een boer zijn veld niet vier keer per jaar kan omploegen – als hij tenminste wil dat er iets op groeit.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het bepalen van het vast en variabel gedeelte van het studiegeld in het hoger onderwijs zoals voorzien in het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs en houdende dringende onderwijsmaatregelen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het bepalen van het vast en variabel gedeelte van het studiegeld in het hoger onderwijs zoals voorzien in het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs en houdende dringende onderwijsmaatregelen.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week heeft de

regering over dit probleem een beslissing genomen. Misschien kan de minister die beslissing even toelichten? In het decreet van 30 april 2004 is bepaald dat uiterlijk voor 1 maart duidelijkheid moest komen over het vast en variabel gedeelte van het studiegeld in het hoger onderwijs. Vooral voor creditcontracten, bijkomende inschrijvingen en deeltijdse trajecten blijkt het voorgestelde systeem tot een substantiële verhogingen van de studiegelden te leiden. Tot vandaag is onduidelijk hoe hoog de bedragen zullen zijn. Ik zou van de minister daarover meer willen vernemen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een viertal bijkomende vragen. Ten eerste: houdt de minister in zijn voorstel rekening met de eventuele derving van inkomsten uit studiegelden door de hogescholen? Het water staat de hogescholen bijna aan de lippen. Ze weten nog niet hoe het zit met de eenmalige financiële injectie en het financieringsdecreet. Ten tweede: is de minister het met mij eens dat studiegelden in de eerste plaats te maken hebben met de kosten van hogescholen voor de correcte administratieve opvolging van studenten? Als dat het geval is, dan is de vraag legitiem of de opvolging van een normstudent niet eenvoudiger is dan die van een deeltijds student of een IAE'er. Als die vraag bevestigend moet worden beantwoord, vraag ik me af of het relevant is om de hele zaak te koppelen aan studiepunten. Ik weet wel dat artikel 56, paragraaf 1 in die koppeling voorziet. Maar is dat wel relevant?

Ten derde: zal het parlement de adviezen van de VVS, de VLHORA en de VLIR in handen krijgen? Artikel 56, paragraaf 1 schrijft voor om het voorstel 'onverwijld' voor te leggen aan het Vlaams Parlement, dat dan binnen een termijn van zestig dagen kan beslissen. Het parlement kan zelfs beslissen of het nodig is om regelgevend op te treden.

Om te kunnen regelgevend optreden of als parlement te kunnen oordelen of er regelgevend moet worden opgetreden, lijkt het mij zinvol om kennis te nemen van de adviezen die worden uitgebracht. Ik heb nog een laatste vraag. Ik vermoed dat de VVS sterk de klemtoon heeft gelegd op de standstillverplichting. In artikel 56, paragraaf 1, wordt expliciet gerefereerd aan de internationaal-rechtelijke standstillverplichting. Welke betekenis heeft

Berx

deze verplichting? Er doen blijkbaar vele uiteenlopende interpretaties van dat begrip de ronde. Gaat het erom dat het aandeel van de overheid in de financiering van de hogescholen niet mag dalen? Of gaat het erom dat het studiegeld voor de studenten op geen enkele manier mag stijgen? Dat is relevant voor het voorstel dat u aan het parlement moet doen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb de Vlaamse Regering op 22 april een voorstel tot bepaling van de deeltijdse studiegelden voorgelegd. De regering heeft met dat voorstel ingestemd. Het voorstel is inmiddels ook aan het Vlaams Parlement overgemaakt. Het flexibiliseringdecreet stipuleert dat het parlement 60 dagen de tijd heeft om uitdrukkelijk met dit voorstel in te stemmen of een tegenvoorstel te formuleren. Doet het parlement dat niet binnen de termijn van 60 dagen, dan geldt het voorstel van de regering. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om wat uitleg te geven bij het voorstel. Het voorstel houdt rekening met de internationale standstillverplichting, die stipuleert dat de studiegelden niet mogen stijgen, en met de filosofie van het flexibiliseringdecreet, dat stelt dat de studiegelden dienen te bestaan uit een vast gedeelte en een variabel gedeelte pro rata van het aantal studiepunten. Daarom is het variabele gedeelte in dit voorstel relatief groot ten opzichte van het vaste bedrag en lineair met de omvang.

De student moet dan bij het vastleggen van zijn of haar studietraject geen berekeningen maken of hij of zij al dan niet in een hogere schijf terechtkomt. Het voorstel komt neer op een vast bedrag van 55 euro en een variabel bedrag van 7,5 euro per studiepunt. Ik heb nog een punt. Het voorstel betreft alleen de deeltijdse studietrajecten. Voor alle andere studietrajecten zijn de studiegelden immers al in het flexibiliseringdecreet vastgelegd.

VLIR, VLHORA en VVS hebben elk een advies ingediend, respectievelijk op 21, 8 en 7 oktober 2004. De adviezen lopen nogal uit elkaar. Er zijn verschillen met betrekking tot de verhouding tussen het vaste en het variabele gedeelte en met betrekking tot de mate van lineariteit tussen de hoogte van het variabele gedeelte en de omvang van het studietraject. Het voorstel van de VVS

sluit het best aan bij de flexibiliseringsfilosofie en houdt rekening met de standstillverplichting. De VVS stelt een vast bedrag van 50 euro en een variabel bedrag van 6,87 euro per studiepunt voor. De VLIR stelt een vast bedrag van 205 euro voor en een variabel bedrag van 5 euro per studiepunt. De VLHORA stelt gewoon twee vaste bedragen voor, namelijk het volledige studiegeld bij een inschrijving voor meer dan 33 studiepunten en de helft van het bedrag bij een inschrijving voor 15 tot 33 studiepunten. Onder de 15 studiepunten zou het studiegeld vrij door de instellingen vast te stellen zijn.

De instellingen en vooral de hogescholen vrezen dat de flexibilisering zal leiden tot een lagere opbrengst uit de studiegelden. Dat heeft te maken met het feit dat de studenten in het oude systeem toch nog moesten inschrijven voor opleidingsonderdelen waarvoor overdracht van examencijfers werd verleend. Andersom omvatte het individuele aangepaste jaarprogramma ook opleidingsonderdelen van het volgende studiejaar waarvoor in het oude systeem geen inschrijvingsgeld betaald diende te worden, tenzij het volgende academiejaar bij inschrijving voor dat studiejaar. In een flexibel systeem van hoger onderwijs is dat niet meer nodig en betaalt een student alleen voor de opleidingsonderdelen waarvoor hij of zij daadwerkelijk inschrijft. In feite is het maar redelijk dat de instellingen rekening houden met de omvang van het programma. Over een volledige opleiding bekeken, zal het effect op de opbrengst van de studiegelden vermoedelijk gering zijn. Het precieze effect is moeilijk te becijferen omdat bijna alle individuele aangepaste jaarprogramma's per definitie verschillend zijn.

Daarnaast moeten we ook in het achterhoofd houden dat deze nieuwe regeling, waarbij studenten enkel betalen voor die opleidingsonderdelen die ze willen volgen, veel aantrekkelijker is voor studenten die geen volledige opleiding wensen te volgen. Ik ga er eigenlijk van uit dat dit de instellingen nieuwe studenten zal opleveren. Dat effect is moeilijk in te schatten. Ik neem me in elk geval voor om de effecten nauwgezet op te volgen.

Het is inderdaad zo dat het voorstel van de Vlaamse Regering in het uiterste geval pas rechtskrachtig wordt 60 dagen na de voorlegging ervan aan het Vlaams Parlement. Het parlement kan natuurlijk vroeger expliciet beslissen om zelf al dan niet regelgevend op te treden. U kunt dus

Vandenbroucke

proberen de zaak te versnellen. Zoals reeds aangegeven, zullen de meeste studenten hetzelfde studiegeld betalen als vandaag. Dat weten de instellingen en ze communiceren dit ook bijna allemaal zo. Met de goedkeuring van het voorstel hebben de instellingen voortaan ook een zicht op de regeling voor deeltijdse studiegelden.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, ik kan me vinden in uw voorstel. Ik pleit ervoor om tijdens de regeling van de werkzaamheden vast te leggen dat we dit hoogdringend behandelen. We moeten niet wachten, maar zelf onze verantwoordelijkheid opnemen. We kunnen dit bij hoogdringendheid bespreken en behandelen, als het bij de diensten is ingediend.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, ik pleit er ook voor om dit zo snel mogelijk te behandelen omdat dit juridische duidelijkheid zal meebrengen.

De derving van mogelijke inkomsten voor hogescholen met dit voorstel, is moeilijk in te schatten. Er kan ook een groei zijn van het aantal studenten. Ik vind de derving van inkomsten veel groter voor diegenen die studietoelagen krijgen. Ik hoop dat, wanneer we in de toekomst een injectie zullen geven aan de hogescholen, we vooral daarmee rekening zullen houden. Voor bepaalde hogescholen kan dit erg ingrijpend zijn.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik treed de laatste becommentaris van de heer Sannen bij.

Mijnheer de minister, ik ben blij dat u grondig zult nagaan wat de financiële effecten zijn. Ik vind het wel jammer dat u op mijn andere vragen niet hebt geantwoord, maar misschien moet ik die later herhalen zodat ze grondig kunnen worden voorbereid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werking van de associaties in het hoger onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werking van de associaties in het hoger onderwijs.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb deze vraag gebaseerd op een kort maar provocatief artikel van een studentenvertegenwoordiger binnen de Gentse associatie over de werking ervan. Hij stelt: 'De associatie ligt op haar gat. Er is geen visie, geen personeel en er wordt niet vergaderd'.

In het structuurdecreet van 2003 hebben we de associaties een aantal minimale bevoegdheden gegeven. We hebben hen ook de mogelijkheid gegeven om bijkomende bevoegdheden intern af te spreken. Een minimale bevoegdheid was dat de tweecycli-opleidingen aan de hogescholen geacademiseerd moesten worden. De universiteiten kregen daar ook medeverantwoordelijkheid in. De associaties zijn ook belangrijk als overlegplatform op het vlak van organisatie van onderzoek, onderwijs en wetenschappelijke dienstverlening.

We hebben het daarnet al gehad over de wijze waarop de associaties tot stand zijn gekomen. Uit artikel 106 van het decreet blijkt dat het parlement jaarlijks moet worden gerapporteerd over de minimale bevoegdheden. Het gaat dan over de begroting, de jaarrekening en het jaarverslag. Intussen weten we ook dat de werking van de vijf betrokken associaties zeer verscheiden is, zowel inhoudelijk als organisatorisch.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van het artikel over de gebrekkige werking van de associatie Gent en in het kader van de rapporteringsplicht wil ik u een aantal concrete vragen voorleggen. Kunt u de voormelde problemen binnen de AUGent bevestigen? Zijn daarover aanwijzingen in het rapport van de universiteit van Gent? Heeft de regeringscommissaris daarover al verslag uitge-

Van Baelen

bracht? Zijn er gelijkaardige problemen binnen de andere associaties? In welke mate wordt rekening gehouden met deze problemen in het kader van de uitbreiding van de bevoegdheden van de associaties? Hoe wordt omgegaan met EVC- en EVK-procedures, studentenvoorzieningen, en dergelijke meer?

De voorzitter: Als lid van deze associatie wil ik u zeggen dat dit niet helemaal klopt met de realiteit. Het aantal grote vergaderingen is niet zo talrijk maar de kleine vergaderingen zijn meer dan talrijk genoeg. Een van de activiteiten van de associatie is de organisatie van de Nederlands-Vlaamse dagen.

Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De associaties zijn nog jonge instellingen. Het decreet is net 2 jaar geleden goedgekeurd. De studentenvertegenwoordiger overdrijft wanneer hij zegt dat de Gentse associatie op haar gat ligt, dat er geen visie en geen personeel is en dat er niet vergaderd wordt. Er zijn een aantal feiten die dit tegenspreken.

De AUGent heeft drie bestuursorganen die sedert de oprichting van de associaties regelmatig vergaderen, volgens een ritme dat vergelijkbaar is met dat van andere associaties. De Algemene Vergadering is in 2003 bijeengewest op 25 mei en 4 november; in 2004 op 2 maart, 7 september en 7 december en zal in 2005 bijeenkomen op 7 juni en 6 september.

De raad van bestuur heeft in 2003 vergaderd op 27 mei, 24 juni, 23 september en 4 november; in 2004 op 2 maart, 8 juni, 6 juli, 7 september, 26 oktober en 7 december. In 2005 zal de Raad van Bestuur vergaderen op 7 juni en 6 september. De vergaderkalender voor de periode na 1 oktober moet nog worden vastgelegd in overleg met de nieuwe rector en vice-rector. Normaal gezien verwacht de regeringscommissaris nog één bijeenkomst van de Algemene Vergadering en nog twee bijeenkomsten van de raad van bestuur. Het Directiecomité vergadert maandelijks.

Naast het aantal vergaderingen van de bestuursorganen van een organisatie wordt de kwaliteit van de werking in de eerste plaats bepaald door

wat er op de werkvloer wordt gepresteerd. De werking van de associatie stoelt op de inzet van de mensen van de verschillende instellingen in de werkgroepen. Academisering van opleidingen is in de eerste plaats een zaak van de docenten en van de departementen en vakgroepen. De werkgroepen van de AUGent zijn goed bezig om de decretaal voorgeschreven opdrachten van de associatie uit te voeren.

Op bestuursvlak heeft de associatie Gent als eerste gebruik gemaakt van de mogelijkheden van artikel 24bis om de opleiding in de kinesitherapie en revalidatiewetenschappen gezamenlijk te organiseren binnen de associatie. De Artevelde Hogeschool en de Universiteit Gent zijn de onderwijspartners. Er wordt op dit moment ook gewerkt om in het studiegebied van de Handelswetenschappen en Toegepaste Economische wetenschappen zo veel mogelijk gezamenlijk onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te verrichten. Het decreet laat niet toe om in deze discipline gezamenlijke opleidingen aan te bieden.

Op dit moment is de functie van directeur van de associatie slechts ad interim ingevuld. Deze moet op korte termijn definitief worden ingevuld.

Ik denk niet dat iemand kan beweren dat de associatie Gent niet functioneert, al zijn er wellicht associaties die tot op heden een sterkere dynamiek hebben ontwikkeld. Wat eventuele gelijkaardige problemen binnen andere associaties betreft, blijkt uit het overleg met de voorzitters van de associaties dat alle associaties binnen hun context en mogelijkheden behoorlijk functioneren. Ik verwacht het jaarverslag 2004 van de associaties tegen eind mei. Dit is dan het eerste jaarverslag van een volledig werkingsjaar. Ik zal een analyse laten maken van die jaarverslagen met de decretaal voorgeschreven opdrachten als leidraad. Tegen de vakantie zal die analyse gereed zijn.

Intussen hebben al drie associaties - die van Gent, Leuven en Antwerpen - me hun beleidsplan voor 2005-2006 bezorgd. Ook van deze beleidsplannen zal ik een analyse laten maken. Uit deze beleidsplannen blijkt dat de associaties op kruissnelheid komen.

Het is voorlopig niet mijn bedoeling de bevoegdheden van de associaties uit te breiden. Wat de EVC-procedures betreft, stel ik vast dat de associaties regelmatig overleg voeren om tot afstem-

Vandenbroucke

ming te komen. Het wiel moet immers niet op vijf plaatsen opnieuw worden uitgevonden. Het is ook niet in het belang van de studenten dat de procedures al te sterk uiteenlopen. Daarom moedig ik dat overleg aan en laat ik ambtenaren van het departement Onderwijs hieraan deelnemen.

Uit het meest recente overleg, dat trouwens was georganiseerd door de associatie Gent en dat plaats had op 5 april 2005, bleek dat de vijf associaties grotendeels klaar zijn met de voorbereiding van hun reglementen over de EVC-procedures. Het is de bedoeling deze in de loop van de maanden mei-juni ter goedkeuring aan de bevoegde organen binnen hun associatie voor te leggen. Zo kunnen de EVC-procedures bij de start van het komende academiejaar 2005-2006 beginnen en krijgt dit element uit het flexibiliseringsdecreet dus een tijdige uitvoering. Ook voor de verdere concrete uitwerking van de EVC-procedures zijn al een aantal belangrijke afspraken gemaakt.

Wat de studentenvoorzieningen betreft, blijkt uit het jaarverslag 2003 dat ik recent van de regeringscommissaris heb ontvangen, dat de Associatie Gent de bestaande samenwerking verderzet. We moeten hier wel rekening houden met de bepalingen van Titel III van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering. Deze titel werd bij amendement in het ontwerp van decreet ingevoegd en beperkt de actieradius van de associaties op het gebied van de studentenvoorzieningen.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Ik hoop u eind mei, wanneer de beleidsplannen en de jaarrapportering binnen zijn, de associaties op een positieve manier onder de aandacht kunt brengen

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van de schoolraden zoals voorzien in het decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de ondersteuning van de schoolraden zoals voorzien in het decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mijnheer de minister, op 1 april van dit jaar traden de verschillende hoofdstukken van het decreet over participatie in werking. Daarbij worden zowel de scholen als de scholengemeenschappen in het basis- en secundair onderwijs verplicht een schoolraad op te richten. Het was de bedoeling om een participatief schoolklimaat te creëren. U hebt al meermaals gezegd hoe belangrijk u dat vindt.

In het decreet werd voorzien in een bepaalde structuur van participatieorganen. Dat is nodig om te komen tot een participatiecultuur en een participatief schoolklimaat. Het decreet bepaalt dat een expertisecentrum moet worden opgericht met als opdracht een werking te ontplooiën voor alle betrokken van de school. Dit uitgebreidere expertisecentrum moet het Steunpunt Leerlingenparticipatie vervangen dat op 1 januari 2005 zou ophouden te bestaan.

Midden november vorig jaar kondigde u aan dat het expertisecentrum met minstens 1 jaar zou worden uitgesteld. De timing voor de afschaffing van het steunpunt werd echter gehandhaafd. We moeten ervoor zorgen dat de expertise van het steunpunt niet verloren gaat. Ik heb het dan onder meer over een schitterende map die het Kinderrechtencommissariaat heeft gemaakt en die door het steunpunt werd gebruikt. Het is niet-onbelangrijke informatie die in dit huis werd ontwikkeld, en nu dreigt te blijven liggen. Mijnheer de minister, we hebben toen ook gereageerd, omdat we van uw woordvoerder hadden vernomen dat

Van Baelen

op de begroting nog 150.000 euro voor participatie zou overblijven.

U suggereerde om de taak aan de Vlaamse Scholierenkoepel te geven, die ondertussen een aantal dingen zou kunnen doen. We hebben ook vernomen dat de VSK er misschien wel iets mee kan doen, maar niet in de plaats kan treden van het steunpunt.

Mijnheer de minister, stelt u alsnog de oprichting van het expertisecentrum in het vooruitzicht? Is er een tijdstip bepaald? Hoe gaat u om met het budget van 150.000 euro dat nog beschikbaar zou zijn voor participatie? Op welke wijze kan dat budget worden aangewend om het participatiedecreet te begeleiden?

Ik heb verwezen naar het advies van de VSK. De koepel staat ook niet helemaal achter het idee om het geld te krijgen en de taak over te nemen. De VSK zelf en de koepels wijzen dat idee een beetje af. Zijn er andere alternatieven om de aanwezige nood aan begeleiding op te vangen?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de inwerkingtreding van het expertisecentrum ter ondersteuning van participatie op schoolniveau, werd met het programmadecreet uitgesteld tot een door de regering nader te bepalen datum.

Mijnheer Van Baelen, deze maatregel – die u met spijt in het hart hebt aanvaard – is een gevolg van de krappe budgettaire ruimte op de begroting van 2005, en de wens om bij de besparingen slechts minimaal te raken aan de middelen die noodzakelijk zijn voor de dagelijkse werking van de scholen.

Het decreet houdende diverse bepalingen inzake onderwijs, dat op 3 december 2004 principieel werd goedgekeurd en op 15 februari 2005 werd besproken met de syndicale organisaties, heeft de oorspronkelijke VOI-structuur van het expertisecentrum vervangen door een vzw. De datum van inwerkingtreding is nog niet bepaald, maar kan ten vroegste in 2006 gesitueerd worden.

Op de basisallocatie in de begroting waarop oorspronkelijk de middelen voor het expertisecentrum waren ingeschreven, werden besparingen doorgevoerd omdat zowel de opstart van het expertisecentrum ter bevordering van participatie op school, de rechtstreekse verkiezingen van een directeursafvaardiging in de VLOR en de coöptatie van leerkrachten in de VLOR werden uitgesteld tot een door de regering nader te bepalen datum.

De resterende middelen – op dit ogenblik nog 100.000 euro – zullen, zoals ook eerder meegedeeld, worden aangewend voor het ondersteunen van de lokale participatie.

Na overleg tussen mijn kabinet en de Vlaamse Scholierenkoepel bleek deze organisatie wel degelijk bereid een deel van de ondersteunings- en begeleidingsfunctie van het steunpunt leerlingenparticipatie over te nemen, op voorwaarde dat zij hiervoor op extra medewerkers een beroep zouden kunnen doen.

Deze medewerkers zouden bij voorkeur ex-medewerkers van het steunpunt zijn – hetzij personeelsleden hetzij freelance medewerkers –, zodat hun expertise kan worden gevalideerd. De VSK nam ook de bibliotheek van het steunpunt over, kijkt na in welke mate de database kan worden geïntegreerd in hun database en organiseert een vormings- en uitwisselingsmoment tussen VSK-medewerkers en ex-medewerkers van het steunpunt.

Op dit ogenblik heeft de VSK een voorstel van aanpassing van hun jaarplanning uitgewerkt, waarin zij met extra medewerkers scholen en leerlingenraden een aantal ondersteunende activiteiten – provinciale startdagen, themagerichte vormingen en trajectbegeleidingen – aanbieden.

Met de recent doorgevoerde begrotingscontrole werden de resterende middelen naar een andere basisallocatie overgeheveld, zodat de VSK met een bijkomende subsidie deze bijkomende activiteiten zal kunnen uitvoeren.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben verheugd dat op

Van Baelen

die wijze een gedeeltelijke tussenoplossing wordt bereikt.

Mijnheer de minister, ik onthoud ook, zonder er op dit ogenblik dieper op in te gaan, dat het expertisecentrum ten vroegste in 2006 wordt opgericht, maar dat u het idee van de oprichting van het expertisecentrum niet hebt verlaten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een ordentelijke start van het schooljaar 2005-2006

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een ordentelijke start van het schooljaar 2005-2006.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zondag is het 1 mei, feest van de arbeid. Mijnheer de minister, ik wens u een goede feestdag toe, maar 1 mei is ook de dag dat de ontwerpen van decreet inzake onderwijs in het Vlaams Parlement moeten zijn ingediend, indien ze in werking treden op 1 september 2005.

Mevrouw de voorzitter, ik weet dat, indien mijn vraag te letterlijk wordt geïnterpreteerd, ze kan worden beschouwd als een schriftelijke vraag, maar het tweede deel is eigenlijk zeer actueel. Vandaar mijn dank omdat mijn vraag als vraag om uitleg geagendeerd werd.

Mijnheer de minister, collega's, ik moet jullie er uiteraard niet van overtuigen dat vooruitziende directies vandaag reeds denken aan de start van het volgende schooljaar.

Mijnheer de minister, we hebben hierover reeds van gedachten gewisseld op 21 oktober. In de aan-

hef van uw antwoord stelde u toen: 'Ik schaar me volledig achter de bepalingen uit de resolutie van 28 mei 2003 om nieuwe maatregelen die in werking treden op 1 september, tijdig aan de scholen mee te delen. Ik besef immers ten volle dat voor de schoolbesturen, maar vooral voor de directies en de personeelsleden, het een enorme inspanning betekent om op korte termijn een nieuwe regelgeving te implementeren. De start van een schooljaar moet ordentelijk kunnen verlopen, en de scholen moeten tijdig de nodige voorbereidingen kunnen treffen en hebben recht op rechtszekerheid.' Dat was de filosofie van de resolutie die het Vlaams Parlement eenparig heeft goedgekeurd in mei 2003.

De datum 1 mei is belangrijk. Het is de wettelijke basis voor omzendbrieven. Besluiten en omzendbrieven moeten in de scholen zijn op uiterlijk 25 juni. Mijnheer de minister, wat mogen de scholen verwachten?

Ik vraag niet om voor te lezen wat in de pijplijn zit, onze vraag is wanneer de scholen in kennis zullen worden gesteld.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik stel voor dat ik mijn schriftelijk antwoord via het commissiesecretariaat aan de heer De Meyer bezorg, want het omvat een lange lijst van alle besluiten en ontwerpen van decreet die in voorbereiding zijn.

Ik sta volledig achter de resolutie van 28 mei 2003, die de regering vraagt om nieuwe maatregelen tijdig mede te delen. We geven op dit moment ook prioriteit aan de zaken die klaar moeten zijn voor 1 september, en die we tijdig moeten kunnen communiceren.

De scholen weten een aantal dingen, omdat we hierover al een algemene mededeling hebben verspreid. Voor een aantal zaken bekijken we de uitvoeringsmodaliteiten nog, maar we proberen hier met bekwame spoed aan voort te werken. We verliezen de nood om tijdig te communiceren zeker niet uit het oog.

Mevrouw de voorzitter, ik bezorg u het schriftelijke antwoord dat voorbereid werd door de mensen van mijn administratie. In de toekomst kunnen we

Vandenbroucke

er eventueel nog op terugkomen, als er specifieke problemen rijzen of als u denkt dat het antwoord onvolledig is.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, op dit ogenblik kunnen we tevreden zijn met dit antwoord.

Mijnheer de minister, ik neem er nota van dat het uw intentie blijft om de resolutie na te leven. Indien nodig zullen we over bepaalde zaken nog een gesprek voeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.00 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

